

HRVATSKI VOJNIK

Broj 37. Godina II. 10. lipnja 2005.

www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

Završene pripreme za ovogodišnju protupožarnu sezonu

**Spremni za okršaj
s vatrom**

ATENA

Kraj motanja uokolo?

Grčka vlada je prošlog tjedna izdala priopćenje u kojem poziva mlađe koji izbjegavaju služenje vojnog roka da se ubuduće odazivaju pozivu ili će se suočiti sa zakonskim sankcijama. Ministarstvo obrane svratio je pozornost na "visok porast" broja izbjegavatelja, koji je 2000. godine iznosio 5521, a četiri godine poslije 14950. U izvješću se navodi da se mlađi ljudi koji bi trebali služiti vojsku "motaju uokolo bez ikakvih poteškoća, kršeći zakon i uznenimajući javno mnjenje", no cilj kampanje nije da ih se dovede pred sud nego da ih se odjene u odore. Proteklih je mjeseci unovačen velik broj pop i televizijskih zvijezda, nakon što su vlasti zaključile da razlozi na koje su se pozivali prilikom izbjegavanja služenja vojne obveze nisu opravdani.

SYDNEY

Velika vježba u Australiji

Od 8. lipnja do kraja mjeseca trajat će najveća zajednička australsko-američka vojna vježba u posljednje četiri godine. Pod nazivom Talisman Saber održat će se uz obalu australske države Queensland, uz sudjelovanje više od 11000 pripadnika američkog i 6000 australskog osoblja. Vojni čelnici objiju zemalja ocijenili su vojnu suradnju tih zemalja izvršnom, uz napomenu da je svoje rezultate "pokazala prilikom brzog odgovora na situaciju koja je nastala nakon udara tsunamija". Talisman Saber će uključiti gotovo sve vrste mogućih scenarija, od operacija specijalnih snaga pa do pružanja humanitarne pomoći, a cilj joj je poboljšanje interoperabilnosti između australskog i američkog obrambenog sustava.

SAN SALVADOR

Predsjednikova odluka

Salvadorski predsjednik Antonio Saca (na slici) 7. je lipnja objavio da će u klovuzu odlučiti hoće li u Irak poslati i peti kontingenjt svojih vojnika. Istaknuvši da je postrojba već spremna, Saca je novinarima rekao da "još nisu donijeli odluku", ali da je to na njemu kao na vrhovnom zapovjedniku oružanih snaga. El Salvador je trenutačno jedina latinoamerička država koja još ima vojnike (380 pripadnika) u Iraku kao dio koalicije, a Sacina odluka će biti donesena "u najvišem interesu salvadorskog naroda i podrške novim demokracijama u svijetu", kako je sam rekao.

ISLAMABAD

Veći pakistanski budžet

Pakistanski parlament je 6. lipnja potvrdio da će u fiskalnom razdoblju 2005./6. troškovi obrambenog sustava biti povećani za više od 15% u odnosu na proteklo razdoblje. S ukupno 3,23 milijarde dolara skočit će na 3,71 milijardu. Kompletan budžet inače će biti viši za čak 21%, što je logično za zemlju čija je ekonomija stopama rasta "druga u Aziji", kako kaže pakistanski ministar finansija Omar Ayub. Zanimljiva je činjenica da će plaće pakistanskih državnih službenika biti povećane do 30%.

BRUXELLES

Sporna prodaja korveta

Raul Romeva, povjerenik Europskog parlamenta za izvoz naoružanja, proglašio je prodaju dvaju ratnih brodova sagrađenih u Nizozemskoj protivnom pravilima EU-a. Naime, dvije korvete prodane su indonezijskoj ratnoj mornarici (čiju zastavu vidite na slici), što prema Romevinim navodima "jasno krši pravila koja zabranjuju izvoz naoružanja u nestabilne regije, države u konfliktima i države u kojima je tretman ljudskih prava neadekvatan". Brodovi su, prema izvješćima grupe Zelenih, čiji je Romeva predstnik, sagrađeni na inicijativu nizozemske vlade, a ukupna je vrijednost projekta oko 800 milijuna eura. "Šokantna je činjenica da je nedugo nakon tsunamija članica EU-a ohrabriла Indoneziju da potroši stotine milijuna eura na nove ratne brodove", napomenuo je Romeva.

SYDNEY

Morski kraljevi opet lete

Dva mjeseca nakon sporne nesreće jednog od helikoptera australiske ratne mornarice tipa Sea King, te inspekcije okolnosti kvara, ostalih šest letjelica ponovo je operativno. Australski kontraadmiral Rowan Moffit izjavio je da je mornarica "uvjerenja kako su provjere dovele do potrebnih informacija na temelju kojih se može donijeti odluka o prestanku suspenzije letova helikoptera". Nesreća koja se dogodila 2. travnja, a u kojoj je nakon pada Sea Kinga poginulo devet osoba, dovela je do vala kritika odluke vlade kojom je radni vijek tih helikoptera produljen barem do 2015. godine, dok su druge države već umirovile taj tip helikoptera.

Nakladnik:
MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@morp.hr)

Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@morp.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@morp.hr)

Izvršni urednik: Mario Galic
(mario.galic@morp.hr)

Urednici rubrika: Marija Alvir
(marija.alvir@morp.hr), Domagoj Vlahović
Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlov, Milenka Pervan Stipić

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.hnet.hr), Ante Perković,
Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morp.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogišić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i finansije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovac d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovac d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje), žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj 165, cijena: 280,00 kn godišnje, Molimo preplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice pošalju na adresu TISAK trgovac d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

AKD Tisak:

AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

E-mail: hrvojnik@morp.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2005.

Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

Završene pripreme za ovogodišnju protupožarnu sezonu

Dok se stanovnici južnih krajeva Lijepe Naše uvelike pripremaju za još jednu turističku sezonu, pripadnici naših oružanih snaga s vatrogasnim postrojbama MUP-a i dragovoljnim vatrogasnim društvima pripremaju se za protupožarnu sezonu

Strana 4

Seleksijsko natjecanje vojno-obavještajnih i izvidničkih postrojbi HKoV-a

Natjecanje je zamišljeno kao provjera obučenosti postrojbi u temeljnim izvidničkim vještinama i sposobnostima, a natjecalo se u tri temeljne discipline, i to bojno gađanje, izvidnička ophodnja, te štafetna utrka 8x900m. Ovogodišnji natjecatelji bili su pripadnici devet postrojbi HKoV-a, a najbolja ekipa, 350. VOb, predstavljat će nas na međunarodnom natjecanju u Mađarskoj

Strana 12

Pomorski terorizam - globalni problem i perspektive u borbi protiv njega

Prijetnja pomorskog terorizma je globalne naravi i u stalnom je porastu. Pomorske snage i državne agencije koje se bore protiv te pošasti moraju kombinirati aktivne i pasivne metode suprotstavljanja s vrlo jasnom i snažnom kooperacijom i pravodobnom distribucijom obaveštajnih podataka

Strana 21

Protuzračni raketni sustavi malog dometa

U zadnjem desetljeću prošlog stoljeća i u prvim godinama ovog protuzračni sustavi malog dometa, bili oni topnički ili raketni, pokazali su se vrlo opasnim oružjem koje je vrlo teško neutralizirati

Strana 22

Naslovnicu snimio Tomislav BRANDT

Pripreme za PP sezonu

- u sklopu NOS-a OSRH su namjenski organizirane snage svih triju grana oružanih snaga
- Operativno vatrogasno zapovjedništvo OSRH pod izravnim je zapovijedanjem načelnika GS-a
- snage NOS-a OSRH spremne su za upućivanje na požarište za 10 do 30 minuta

Završene pripreme za ovogodišnju protupožarnu sezonu

Spremni za okršaj s vatrom

Dok se stanovnici južnih krajeva Lijepe Naše uvelike pripremaju za još jednu turističku sezonu, pripadnici naših oružanih snaga s vatrogasnim postrojbama MUP-a i dragovoljnim vatrogasnim društvima pripremaju se za protupožarnu sezonu

Marija ALVIR,
snimio Tomislav BRANDT

Angažiranje pripadnika oružanih snaga u gašenju velikih šumskih požara nije nikakva novost, a kao i prijašnjih godina i u prošlogodišnjoj protupožarnoj sezoni su prema svim pozazateljima bili iznimno uspješni u tom poslu u načinu nedostatku opreme za gašenje

Sadolaskom ljeta i vrućih dana uz brojne povoljne prilike koje sa sobom nosi to godišnje doba mogu se očekivati i one nepovoljne, a jedna od takvih je opasnost od požara. I dok se stanovnici južnih krajeva Lijepe Naše uvelike pripremaju za još jednu turističku sezonu, pripadnici naših oružanih snaga s vatrogasnim postrojbama MUP-a i dragovoljnim vatrogasnim društvima pripremaju se za protupožarnu sezonu. Iako se svi nadamo da će imati što manje posla, s obzirom na dosadašnja iskustva i trenutna predviđanja za očekivati je upravo suprotno. Upravo zato i ove su godine provedene detaljne i opsežne pripreme za protupožarnu sezonu, o čijoj učinkovitosti uostalom ovisi i uspješnost turističke sezone.

Za najviše pola sata na mjestu požarišta

Za potrebe protupožarne sezone unutar oružanih snaga ustrojene su namjenski organizirane snage (NOS OSRH), koje su podređene Glavnom stožeru, te Operativno vatrogasno zapovjedništvo (OVZ OSRH), koje je pod izravnim zapovijedanjem načelnika Glavnog stožera. U sklopu NOS-a OSRH-a namjenski su organizirane snage triju grana oružanih snaga - NOS

HKoV-a, NOS HRZ-a i PZO-a te NOS HRM-a - te se prilikom priprema za protupožarnu sezonu provodi intergranska obuka. Zajednička im je zadaća, nakon selekcije i ustrojavanja NOS-a, obuka vojnika i zapovjednika te postrojbe u cjevlini za učinkovito i sigurno gašenje velikih šumskih požara na svakom zemljишnom terenu i u svim vremenskim uvjetima. Stoga je nužno osposobiti zrakoplove

Snage NOS-a OSRH mogu biti spremne za upućivanje na požarište za 10 do 30 minuta od trenutka dobivanja signala pravnosti, što se pokazalo vrlo učinkovitim u prošlogodišnjoj protupožarnoj sezoni

i pripremiti posade za gašenje iz zraka, kopnene snage osposobiti za pružanje pomoći vatrogasnim postrojbama MUP-a i dragovoljnim vatrogasnim društvima te biti spremni za prijevoz kopnenih snaga morem, kao i za opskrbu gasitelja vodom.

Snage HKoV-a angažirane u ovogodišnjoj protupožarnoj sezoni raspoređene su

u četiri NOS-a - Pula, Šepurine, Divulje i Ploče, a dijelovi tih snaga nalaze se na Brijunima i Malom Lošinju, te u Udbini. Snage HRZ-a i PZO-a nalaze se u zrakoplovnim bazama u Puli i Zemuniku, te u Divuljama, kao i u dubrovačkoj zrakoplovnoj luci Čilipi, i u Udbini, a mornaričke snage smještene su u Splitu. Takođe je rasporedom obuhvaćeno cijelo područje na kojem je najveća opasnost od požara, a snage NOS-a OSRH po potrebi mogu biti spremne za upućivanje na požarište i za 10 do 30 minuta od trenutka dobivanja signala pripravnosti, što se pokazalo vrlo učinkovito u prošlogodišnjoj protupožarnoj sezoni.

U očekivanju paklene sezone

Naime, angažiranje pripadnika oružanih snaga u gašenju velikih šumskih požara nije nikakva novost, a kao i prijašnjih godina, i u prošlogodišnjoj protupožarnoj sezoni su prema svim pokazateljima bili iznimno uspješni u tom poslu, unatoč nedostatku opreme za gašenje. Tijekom prošle sezone NOS OSRH bile su

Ako se turizam u Hrvatskoj smatra ključnom granom domaćega gospodarstva, onda se može zaključiti da su protupožarne aktivnosti zadaća koja je važna na državnoj razini

angažirane na 113 požarišta, od kojih su kopnene snage sudjelovale u gašenju požara na osam lokacija s ukupno 1115 pripadnika te su ostvarile 8770 radnih sati, zrakoplovne su snage na 112 požarišta izvele 5388 letova i oko 890 sati naleta, izbacivši ukupno 26 142 tone vode, a pripadnici mornaričkih namjenski organiziranih snaga prešli su ukupno oko 390 plovidbenih milja u 68 radnih sati te prevezli 278 ljudi i 37 vozila spašavajući ih od požara.

Sve smo to saznali u razgovoru sa zapovjednikom OVZ-a OSRH, brigadnim generalom Matom Obradovićem i njegovim zamjenikom brigadirom Joškom Dragovićem, koji su upozorili da prema svim pokazateljima ove godine očekuju još aktivniju protupožarnu sezonu. Oni, naime, svakodnevno dobivaju podatke o vremen-

skim uvjetima iz ključnih meteoroloških postaja na potencijalno najugroženijim dijelovima Hrvatske (Gorski kotar i Lika, Hrvatsko primorje i Istra, te Dalmacija), a NOS-ovi OSRH potpuno su spremni od 20. svibnja i kako kaže general Obradović spremni su za okršaj s vatrom tijekom cijele protupožarne sezone, koja svake godine službeno počinje 1. lipnja i traje do 31. listopada. Također je istaknuo da je obuka tijekom priprema za protupožarnu sezonu u funkciji borbene obuke te da se u tu svrhu rabe postojeće snage i sred-

Prema svemu sudeći hrvatskim vatrogascima i ove godine predstoji paklena sezona, a za rat protiv vatre spremne su i protupožarne snage OSRH

stva OSRH, ukazavši ujedno na važnost protoka informacija i sustava veza, kako unutar OSRH tako i među svim sudionicima protupožarne sezone. Izražavajući zadovoljstvo suradnjom s pripadnicima MUP-a te s pripadnicima županijskih i lokalnih vatrogasnih postrojbi, zaključio je da je to najbolji pokazatelj dobre civilno-vojne suradnje, i to za opće dobro. Naime, ako se turizam u Hrvatskoj smatra ključnom granom domaćega gospodarstva, onda se može zaključiti da su protupožarne aktivnosti zadaća važna na državnoj razini, što potvrđuje i angažman

Tijekom prošle sezone NOS OSRH bile su angažirane na 113 požarišta, od kojih su kopnene snage sudjelovale u gašenju požara na osam lokacija s ukupno 1115 pripadnika te su ostvarile 8770 radnih sati, zrakoplovne su snage na 112 požarišta izvele 5388 letova i oko 890 sati naleta, izbacivši ukupno 26 142 tone vode, a pripadnici mornaričkih namjenski organiziranih snaga prešli su ukupno oko 390 plovidbenih milja u 68 radnih sati te prevezli 278 ljudi i 37 vozila spašavajući ih od požara

Umjesto puškom naoružani šmrkom, dio pripadnika naših oružanih snaga branit će teritorij Lijepe Naše, a nadamo se da u borbi protiv vatrene stihije neće zakazati ni ljudstvo ni tehnika

Posade Canadaira i helikoptera i ove su godine spremne za protupožarnu sezonu, a zrakoplovnim je snagama na raspoređanju i Air Tractor, koji se rabi za manje požare, te Pilatus, koji služi za izviđanje i nadzor požara.

Zapovjednik IV. korpusa HKoV-a, brigadni general Mate Obradović na čelu je Operativnog vatrogasnog zapovjedništva OSRH od njegovog ustrojavanja u travnju prošle godine

Vlade pri koordinaciji protupožarnih snaga te stav Predsjednika Republike izražen prilikom prošlogodišnjeg posjeta Operativnom vatrogasnem zapovjedništvu u Divljama.

Dakako, bilo bi najbolje da uopće nemaju posla, no prema svemu sudeći pred hrvatskim je vatrogascima i ove godine paklena sezona, a za rat protiv vatre spremne su i protupožarne snage OSRH. Umjesto puškom dio pripadnika naših oružanih snaga branit će teritorij Lijepe Naše naoružani šmrkom, a nadamo se da u borbi protiv vatrene stihije neće zakazati ni ljudi ni tehnika te im želimo što manje posla.

Vježba zaštite i spašavanja "Kozjak 2005"

Na padinama Kozjaka, iznad grada Kaštela, Državna uprava za zaštitu i spašavanje održala je 25. svibnja pokaznu vježbu koja je u sat i pol vremena prikazala koordinaciju i

(Hrvatske gorske službe spašavanja).

Ujedno je prikazana važnost jedinstvenog broja 112 koji u žurnim situacijama može spasiti život. Naime, dvojica iz skupine turista ostala su za-

robljena u vatrenom obrubu i nakon poziva na pomoć na 112, upućen je helikopter Mi8-MTV1 s

pripadnicima HGSS-a. Turisti su spašeni spuštanjem sa stijene, a kako je jedan imao teže ozljede, helikopterom je prebačen u KBC "Firule" Split.

Drugi dio vježbe odvijao se u zaljevu Kaštel Gomilice. Izvedena je vježba HRM-a koja je prikazala prebacivanje namjenskih snaga s desantnog broda, minolovca Cetina na manji desantni brod, te vježba ronilaca Službe za vatrogastvo, Državne uprave i lokalnog DVD-a, koji su spašavali unesrećene s prevrnute jahte i helikopterom ih otpremali na kopno.

U vježbi "Kozjak 2005" sudjelovalo je 69 vatrogasaca iz 11 DVD-a i splitske JVP, 14 pripadnika DIP-a, pet ronilaca, 70 pripadnika NOS-a, 12 pripadnika HGSS-a i tri dječatnika Doma zdravlja Kaštela. Vježbu su pratili i ocjenjivali: Mladen Jurin, glavni vatrogasnji zapovjednik, Mirko Smajić, koordinator područnog ureda državne uprave, Ante Sanader te županijski vatrogasnji zapovjednik i bojnik Zvonimir Kovačević.

djelovanje sudionika zaštite i spašavanja u slučaju nesreća većih razmjera. Uz lokalne i županijske vatrogasne snage, u simulaciju spašavanja uključile su se i OS RH, koje su djelovale na kopnu, moru i u zraku.

Simulacijom je obuhvacen veliki požar na otvorenom prostoru, koji zbog jakog vjetra ubrzo nadilazi mogućnosti lokalnih vatrogasnih postrojbi i materijalno-tehničkih i ljudskih resursa Splitsko-dalmatinske županije. Zbog narasle prijetnje, neophodno je uključivanje Državne uprave za zaštitu i spašavanje koja putem Vatrogasnog operativnog središta u Divljama na intervenciju upućuje pripadnika Državne intervencijske postrojbe, te traži pomoć i uključivanje NOS-a HV-a koji zajedničkim djelovanjem gasi požar. Uz publici uvijek atraktivno bacanje "vodenih bombi" Canadaira CL-415 i djelovanje helikoptera Mi8-MTV1, prikazano je i desantiranje pripadnika DIP-a (Državnih intervencijskih postrojbi) i HGSS-a

Izaslanstvo NR Kine u Hrvatskoj

Ministar obrane Berislav Rončević i načelnik GSOS-a RH general zbora Josip Lucić sastali su se 7. lipnja sa zapovjednikom Vojnog područja Jojanan, general pukovnikom Fanom Changlongom.

Brojno kinesko izaslanstvo, koje je u Hrvatskoj boravilo četiri dana, posjetilo je i Zapovjedništvo za združenu izobrazbu i obuku gdje im je domaćin bio general bojnik Mirko Šundov, Rat-

nu školu "Ban Josip Jelačić" te Taktičko-simulacijsko središte ZIO HKoV-a.

Tijekom boravka u Hrvatskoj izaslanstvo NR Kine imalo je prigode obići i nacionalni park Brijuni, te etno-selo u Kumrovcu, kao i razgledati znamenitosti Zagreba.

OJI

snimio D. KIRIN

snimio D. KIRIN

U trodnevnom službenom posjetu Ministarstvu obrane RH boravilo je visoko rumunjsko vojno izaslanstvo predvođeno načelnikom Glavnog stožera OS Rumunjske generalom zbora Eugenom Badalanom.

Rumunjsko izaslanstvo u MORH-u

Rumunjsko izaslanstvo u MORH-u je 6. lipnja razgovaralo s ministrom obrane Berislavom Rončevićem, a potom i s načelnikom GSOS-a RH generalom zbora Josipom Lucićem. Tijekom sastanka razmijenjena su mišljenja o sigurnosnoj situaciji u regiji, a rumunjsko je izaslanstvo upoznano s tijekom reformi koje se provode u OSRH u kontekstu prilagodbe sustava za ulazak u NATO, kao i o Strategijskom pregledu obrane. Također se razgovaralo o bilateralno vojno suradnji s rumunjskim kolegama, koji su iznijeli i svoja iskustva iz sudjelovanja u mirovnim operacijama.

Rumunjsko izaslanstvo obišlo je i postrojbe 2. gardijske brigade smještene u Varaždinu gdje im je prikazan rad satnije za mirovne operacije te izvidničke satnije, a potom su bili gosti 1. korpusa HKoV-a u vojarni "Croatia".

Posljednjeg dana boravka u Hrvatskoj rumunjsko vojno izaslanstvo obišlo je i 4. korpus HKoV-a, te ratnu luku Lora u Splitu, nakon čega je imalo prigodu obići Flotu HRM-a te je organizirana i plovidba splitskim akvatorijem.

OJI

Ministar Rončević u Litvi i Poljskoj

Izaslanstvo Ministarstva obrane RH, predvođeno ministrom obrane Berislavom Rončevićem, oputovalo je u dvodnevni posjet Poljskoj i Litvi. U poljskom Ministarstvu obrane hrvatsko se izaslanstvo sastalo s poljskim izaslanstvom predvođenim ministrom Jerzy Szmajdzinskim.

Na sastanku se razgovaralo o proširenju NATO-a, angažiranju EU-a na Balkanu, situaciji u regiji, te bilateralnoj vojnoj suradnji.

Dan kasnije u Ministarstvu obrane Republike Litve hrvatsko je izaslanstvo održalo bilateralni sastanak s litvan-

skim izaslanstvom Ministarstva obrane predvođenim ministrom Gediminu Kirklasom.

Ministri su potpisali Sporazum između ministarstava obrane Republike Hrvatske i Republike Litve o suradnji na području obrane.

Hrvatsko izaslanstvo održalo je potom sastanke s predsjednikom parlamentarnog Odbora za nacionalnu sigurnost i obranu Alvydasom Sadeckasom, pomoćnikom ministra Ministarstva vanjskih poslova Dalijusom Čekuolisom te s predstavnicima Centra za upravljanje krizama.

OJI

Poziv na humanitarnu akciju

Na žalost, u Karlovcu je nakon duge i teške bolesti u 35. godini preminula supruga bojnika Tome Vukovića, voditelja Odsjeka S4 u 1. gardijskoj brigadi, majka četvero male djece: Dorotee, Leonarda, Patrika i Patricije.

Na inicijativu zapovjednika 1. gbr brigadira Tome Medveda pokrenuli bismo akciju prikupljanja novčane pomoći samohranom ocu bojniku Tomi Vukoviću, koji je tijekom liječenja supruge Blaženke sva svoja primanja izdvajao za njezine lijekove, a i sama činjenica da je sada ostao sam sa četvero djece govori o tome koliko mu je potrebna naša pomoć.

Stoga vas molimo da podržite ovu humanitarnu akciju. Mnogo puta do sada pripadnici HV-a pokazali su svoje suošćeće s osobama koje su se našle u takvim teškim situacijama pa se nadamo da će tako biti i sada.

**Tome Vuković - Erste-banka
Br.tek. računa - 3200848548**

1. gbr

Međunarodni tečaj engleskog za stožerne časnike

Na temelju Plana i programa aktivnosti Partnerstva za mir i individualnog partnerskog programa za Republiku Hrvatsku 6. i 7. lipnja u Školi stra-

bilo i šest časnika stranih oružanih snaga (Finska, Letonija, Makedonija i Srbija i Crna Gora). Svrha tečaja, koji se inače organizira u Hrvatskoj

tri puta godišnje, jest usavršavanje engleskog jezika stožernih časnika za učinkovito sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama i profesionalni rad u međunarodnim stožerima.

Polaznici dvotjednog Tečaja bili su usredotočeni na vojnu korespondenciju, usmenu komunikaciju u vojski, vještine prezentiranja, vođenje i zapovijedanje, na ulogu zapovjednika i stožera, glavne postavke rada UN-a, mirovne operacije, NATO, radiokomunikaciju, odnos s medijima, te simulacijske vježbe.

Jezične vještine polaznici su razvi-

jali timskim i individualnim radom u Centru za samostalno učenje engleskog jezika, usavršavajući se u izradi timskih i samostalnih prezentacija, prikupljanju informacija za rad u učionici, dnevnom praćenju svjetskih zvivanja (BBC, CNN, Internet) te izvješćivanju, kao i usavršavanju raličitih oblika engleskog jezika.

Ovakvi su tečajevi vrlo važni za cjelokupni sustav MORH-a i OSRH, te iznimno korisni polaznicima, jer na ovakav način imaju prigodu usavršavati znanje engleskog jezika, a istodobno razmjenjivati stručna znanja s kolegama iz drugih zemalja radi osposobljavanja za stožerne dužnosti u zahtjevnim međunarodnim vojnim operacijama i radu NATO stožera, te na razvoju kulturološke interoperabilnosti.

OJI

snimio T. BRANDT

nih jezika "Katarina Zrinska" održan je 11. međunarodni tečaj engleskog jezika za stožerne časnike - CRO-2.

Osim hrvatskih časnika na tečaju je

polaznik tečaja

Program SPECTRA u funkciji poticanja poduzetništva u gradu Puli

Poduzetnički inkubator "Sveti Polikarp"

U suradnji s Upravom za materijalne resurse MORH-a, Pulskim centrom za poduzetništvo i Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva, Uprava za ljudske resurse Programom zbrinjavanja izdvojenog osoblja iz MORH-a SPECTRA, na pragu je realizacije utemeljenja poduzetničkog inkubatora u neperspektivnom objektu "CIS", HRM-a u Puli pod nazivom Poduzetnički inkubator "Sveti Polikarp".

Ovaj projekt bit će namijenjen onim korisnicima programa SPECTRA koji će se koristiti posebnim programom potpore, odnosno programom posebnih otpremnina u svrhu samozapošljavanja, kao i programima potpore nepovratnih novčanih sredstava Projekta reintegracije izdvojenog osoblja MORH-a (PRIOM), kao i Projekta centra za potporu poslovnih promjena u MORH-u iz fonda "CARDS" Europske unije, kojima se korisnici programa SPECTRA mogu

služiti, s kojima će krenuti u poduzetništvo obrtom, vlastitom tvrtkom ili upisivanjem u upisnik poljoprivrednika.

Poduzetnički inkubatori su lokacijske zajednice malih poduzetnika u određenom prostoru, koji tek započinju poslovati. Poduzetnički inkubatori podupiru razvoj malog i srednjeg poduzetništva osiguranjem poslovnog prostora te pružanjem poslovnih i drugih oblika tehničke, administrativne te savjetodavno-edukativne pomoći.

Kao primjer cijene najma poslovnog prostora u poduzetničkom inkubatoru "PORIN" u Rijeci, poduzetnici obavljajući djelatnosti u inkubatoru "rastu" najviše pet godina, pri čemu prve godine ne plaćaju najamnu prostora, druge godine najam iznosi 1,15 eura/m², a od treće godine cijena prostora povećava se za 25%, što je u odnosu na tržišnu cijenu poslovnih prostora više nego povoljno. Poduzetnički centar grada Pule bio bi nositelj projekta

poduzetničkog inkubatora "Sveti Polikarp" u Puli i prioritetno bi udomljavao korisnike programa SPECTRA koji se opredjeljuju za poduzetništvo.

Svaki korisnik programa SPECTRA može u svom Poduzetničkom centru ili razvojnoj agenciji prije donošenja odluke o uključivanju u poduzetništvo proći besplatni tečaj "Osnove poduzetništva", na kojem će saznati sve pojedinosti o poduzetništvu, o načinu izrade poslovnog plana i svim kreditnim linijama koje mu stope na raspolažanju u općinama, gradovima, županijama i Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva.

R. ŠPILJAK

Dan OSRH proslavljen i u Kabulu

Za Dan oružanih snaga priredili smo dva prigodna dočekanja. Prvi, predviđen za prijepodnevne sate, bilo je natjecanje u gađanju postrojbi vojne policije stacioniranih u Kabulu i gostiju. Drugi, tradicionalno druženje u hrvatskom kampu s dragim nam gostima uz specijalitete hrvatske kuhinje...

Iz Afganistana Robert MIKAC —

Prigodnim manifestacijama u Kabulu priključili smo se obilježavanju Dana oružanih snaga svim našim kolegama u domovini. Pripreme su započele mjesec dana ranije podjelom zaduženja koja su pripadnici kontingenta trebali ispuniti kako bismo dostojanstveno predstavili naše oružane snage i Hrvatsku uzvanicima. Svi su bili pozva-

natjecanja su obuhvaćale natjecanje u gađanju puškom (bez optičkih ciljnika) na 100 metara bez naslona i iz samokresa na 15 metara. Ekipu su činila četiri člana koji su svaki na raspolažanju imali pet metaka za probu i deset za ocjenu, a zbrajala su se tri najbolja rezultata.

Nakon prijave ekipa i objašnjavanja pravila počelo je natjecanje. Neke ekipa su pokazale zavidnu razinu spremnosti, koncentracije i pojedinačne pripremljenosti, dok su se drugi pokazali u ne baš sjajnom izdanju. Nekoliko ekipa je prednjačilo u pogodcima i vidjelo se odmah da će za mjesto pobjednika u obje konkurenциje biti zanimljivo nadmetanje između pet do šest ekipa, među kojima su bili i predstavnici hrvatske vojne policije. O ekipnom pobjedniku u obje konkurenциje odlučivalo je samo nekoliko kruškova. U kategoriji gađanja puškom pobijedila je ekipa IMP (International Military Police) sa KAIA (Kabul International Airport), a u kategoriji gađanja samokresom pobijedila je ekipa karabinjera. Sveukupni je pobjednik u zbroju obje konkurenkcije ekipa hrvatskog NIC-a (National Intelligence Cell), u velikoj mjeri potpomognuta gostujućim članom, američkim pukovnikom Wellingtonom Homom, koji je dugogodišnji član kluba 100 najboljih strijelaca američke vojske. Pukovnik Hom bio je nepogrešiv toga dana i uvjeverljivo je osvojio obje pojedinačne nagrade za najboljeg strijelca natjecanja. U potpori i praćenju ekipe NIC-a bili su i kolege iz MUP-a, dvoje policijskih savjetnika iz PRT Feyzabad.

Ideju o natjecanju u gađanju trebao je organizacijski dobro isplanirati i u realizaciji bez pogreške provesti. Na natjecanje se odazvalo devet ekipa, uglavnom vojno-poličkih plus nekoliko mješovitih gostujućih. Propozicije

sobnosti organiziranja ovakvih događaja i spremnost na suradnju sa svima. Natjecanje je provedeno u kontinuitetu i uz veliki uloženi trud pripadnika voda vojne policije sve je teklo glatko, na opće zadovoljstvo svih nazočnih. DCOS KMNB francuski brigadir Jy Boyer bio je oduševljen idejom i svojim sudjelovanjem kao sudac bio je uz nas najduševljeniji natjecanjem. Došao je samo kratko vidjeti početak a ostao s nama cijeli dan.

Nakon natjecanja vrlo brzo su se svi sudionici slili u naš kamp željni okrepe i druženja poslije višesatnog boravka u užarenom prostoru streljane 1D-S podno planine Gharib Ghara. U kampu nas je čekao drugi dio naše ekipa zadužen za taj dio svečanosti. Ubrzo su u naš kamp došla dvojica generala, COM KMNB turski general Dündar i stalni naš gost DCOM KMNB njemački general Berk. Generali su sudjelovali u maloj svečanosti dodjele pisanih nagrada za najbolje natjecatelje, potom smo se svi zajedno fotografirali i ugodno družili nakon toga.

Tako smo Dan oružanih snaga obilježili na najbolji mogući način, na što smo svi zajedno ponosni. ■

■ Zadovoljstvo dobro organiziranim i obilježenim Danom OSRH

ni putem *on line* pozivnica. Nakon njihova slanja, već sutradan su nam dolazili odgovori i upiti.

Natjecanje u gađanju i specijaliteti hrvatske kuhinje

Za Dan oružanih snaga priredili smo dva prigodna događaja. Prvi, predviđen za prijepodnevne sate, bilo je natjecanje u gađanju postrojbi vojne policije stacioniranih u Kabulu i gostiju. Drugi, tradicionalno druženje u hrvatskom kampu s dragim nam gostima uz specijalitete hrvatske kuhinje.

Ideju o natjecanju u gađanju trebao je organizacijski dobro isplanirati i u realizaciji bez pogreške provesti. Na natjecanje se odazvalo devet ekipa, uglavnom vojno-poličkih plus nekoliko mješovitih gostujućih. Propozicije

Na zajedničkom druženju i dva generala

Zamisao natjecanja bila je da na taj način pokušamo pokazati svoju spo-

■ Zajednička fotografija s proslave Dana OSRH

Marijina priča

Nakon što sam odradila prve promatračke *road receee*, noćna promatranja, posjete pakistanskim postrojbama, sigurnost i samopouzdanje su se polako vraćali, a nostalgija je bila sve manja i manja. Lokalni ljudi su me dočekivali s radoznalošću i poštovanjem. Žena u odori u ovoj zemlji je ipak netko vrijedan poštovanja. Jednako rado su mi prilazili u trgovini i u pakistanskoj postrojbi, negdje Bogu iza nogu

Iz Indije Davor ČULJAK

Povijest tradicionalno muških društava Pakistana i Indije dobro im dijelom obilježile su žene. Indira i Sonia Gandhi povijest Indije, Benazir Bhutto povijest Pakistana. A povijest obiju zemalja, vjerujte mi na riječ, dvije Hrvatice - Marijana Pleša Čadonić, 2003/04 i Marija Čičak, 2004/05. Folklor Kašmira obogaćen je pjesmama „Marijana, slatka mala Marijana“ i „Bosa Mara Kašmir pre-gazila“.

Dama u odori

Marija Čičak, dama u odori i *out-standing officer*, ovako opisuje svoju godinu provedenu u mirovnoj misiji: „Dok se zrakoplov polako spuštao, slike čudnih građevina nalik na bunkere, vojnika sa strojnicama uperenim prema pisti, prolazile su pokraj nas. U grudima čudan osjećaj, iščekivanje, zbumjenost... A onda izlazak iz zrakoplova.

Misljam da nikada neću zaboraviti taj osjećaj koji me stezao u grudima, taj smrad pomiješan s vrućinom, koji mi je ispunjavao nosnice i dizao želudac. Bože, gdje li sam to došla? Što ja ovdje radim?

Davor je šutio stojeći u redu pokraj mene. A ja sam mu zavidjela misleći - lako je njemu, ta nije mu prvi put

da je došao na neki drugi kontinent. Policijski na sve strane, carinske službenice s maramama na glavi, nema priče, komentara, riječi dobrodošlice.

Nakon obavljenih carinskih formalnosti, UN Prado, parkiran ispred ulaza, činio mi se kao spas, izlaz.

Onda se sve počelo odvijati brzo. Dolazak u zapovjedništvo, prva upoznavanja, mnoštvo informacija. Inbriefing je prošao štreberski, rekao bi Davor: uvijek na vrijeme u uredu, svi detalji i informacije prikupljeni, svi testovi riješeni... „Davor me kasnije zezao da sam pitala: Ima li još testova, što još treba riješiti?“

Odlazak u Rawalakot, na prvu postaju... Mnoštvo upitnika u glavi: hoću li ja to moći, što se od mene očekuje, kakve me kolege tamo čekaju...

Prvi dani i tjedni bili su beskrajno dugi. Svako jutro sam se budila s pitanjem što ja radim tu, kako su moja djeca, nedostaju li im moji poljupci prije spavanja. Kolege Danac i Korejac su svaki dan strpljivo slušali moje priče, pravili se da ne vide moje suze i govorili da će proći. I doista je bilo tako. Nakon što sam odradila prve promatračke *road receee*, noćna promatranja, posjete pakistanskim postrojbama, sigurnost i samopouzdanje su se polako vraćali, a nostalgija je bila sve manja i manja. Lokalni ljudi su me dočekivali s radoznalošću i poštovanjem. Žena u odori u ovoj zemlji je ipak netko vrijedan poštovanja. Jednako rado su mi prilazili u trgovini i u pakistanskoj postrojbi, negdje Bogu iza nogu. S vremenom je postajalo sve zanimljivije: pješačenja po kašmirskim planinama, jahanje na mazgi koja nikako nije htjela slijediti ostatak kolone u namjeri da stignemo do udaljene pakistanske satnije blizu crte razdvajanja, monsunske kiše, pommes frites umotan u novinski papir kao dar dragim gostima... Tu i tamo uzdrmale

bi me dječje suze tijekom telefonskog razgovora, rođendan moje Male, prvi dan škole, ozbiljni savjeti moje Katke da se čuvam ...

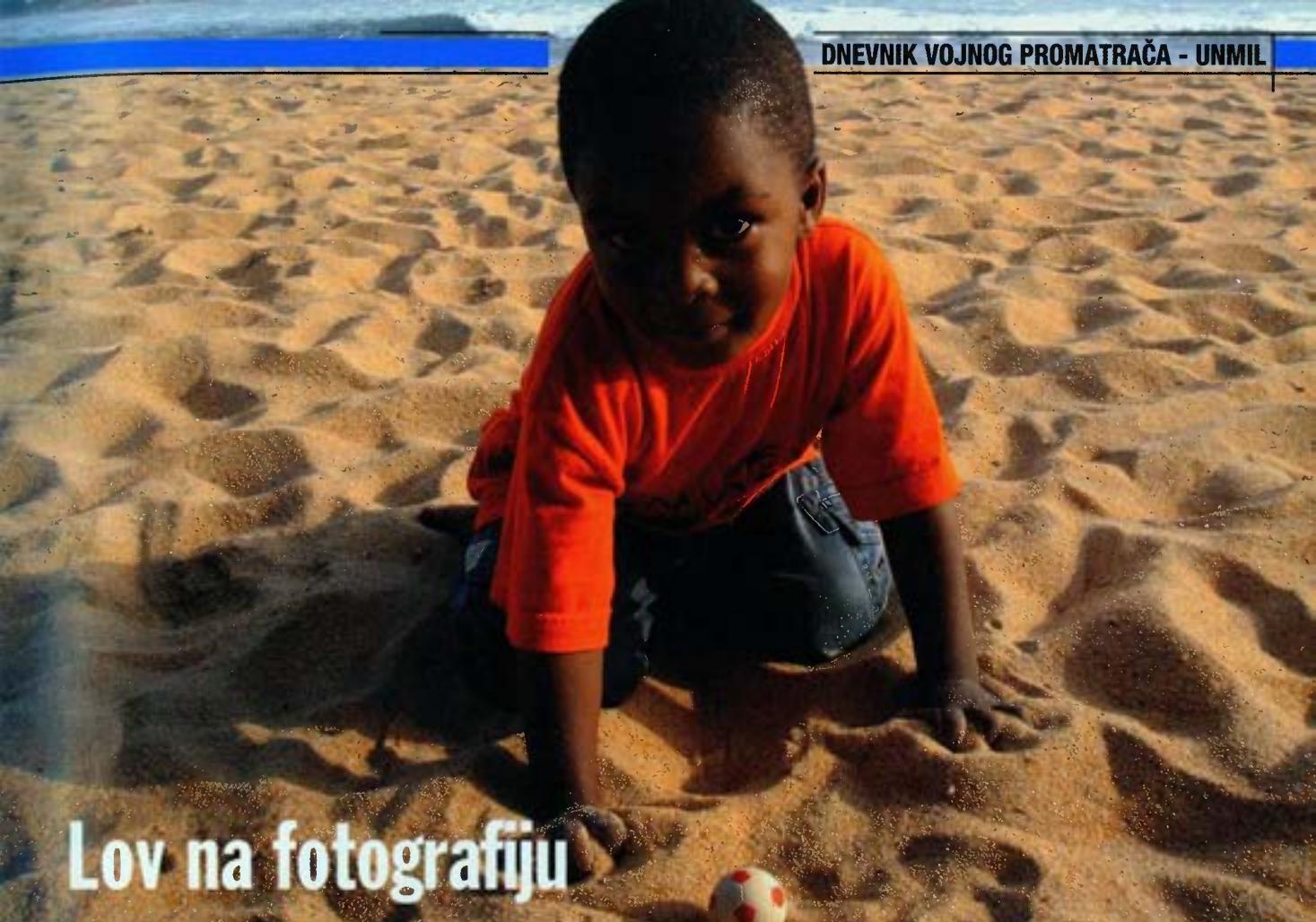
Sve breme, tradicija i kultura u pogledu žene

Kroz moje dane prolazilo je mnoštvo novih pejzaža, slika, lica. Oduševljavalo me kašmirsko zelenilo u srpnju, kuće s jarko crvenim limenim krovovima, ili one sa zemljanim, napola ukopanima, razbacanima po strmim travnatim površinama, ispresjecanim nepreglednim puteljcima. Neizbjježne su i slike muškaraca koji leže ispred dućana i nekoliko sati u isčekivanju mušterije, pa onda oni koji čuče uz cestu ili uz dovratak obavljajući ono što naši muškarci, da bi bilo muški, rade stojeći čim nauče prve korake. Posebice mi se usjekla u sjećanje slika žene dok na glavi nosi granje za potpalu, s djetetom u naručju i još jednim koje joj se čvrsto drži za skute skrivajući lice iza njenih šalvara: toliko sjeti i tuge na licu žene nisam vidjela ni na uljima najboljih slikara. Patnja, duboko usjećena u svaku boru, nestajala je samo kad bi lice prekrila maramom i skrila se od značajeljnih pogleda. Sve breme ove napačene zemlje, tradicija i kultura koja guši i sputava ovaj narod, tako se duboko zrcali u pogledu samo jedne žene! I nikada mi neće biti jasno zašto s djecom u naručju čuće uz onaj rub ceste koji se strmoglavo spušta u korito usahle rijeke, a ne na drugoj strani. Toliko puta sam čula da ovdje život ionako ne vrijedi ništa, da se Alah brine za sve i nema potrebe ni razmišljati o sebi, kamoli učiniti nešto da ti kruh svagdanji bude manje gorak.“

Toliko za danas. Ukoliko želite pročitati nastavak Marijine priče, kupite idući broj Hrvatskog vojnika.

Ovdje je žena u odori netko uistinu vrijedan poštovanja

Lov na fotografiju

U misiji sam se često susreao s fotografima koji su „slobodnjaci“ i šalju svoje fotografije bez tekstova za svjetske novine. I naravno, razgovarao s njima, jer smo im i mi kao MILOB-i bili na neki način izvor informacija. To je posebna vrsta ljudi. Malo otkačena, ali iznimno profesionalna. Oni su zapravo *lovci na slike* ili tako nešto. Oni za to žive, nije ih briga kako izgledaju, gdje će prespavati, u koju će opasnost ući, pravila pristojnosti ne postoje, ali... zato imaju vrhunsku fotografsku opremu...

Iz Liberije Dražen BARTOLAC

Zapravo, teško je riječima opisati Afriku. Razmišljaо sam što bi to trebalo napisati da bi čitatelj „gutao tekst“, da bi se reklo mnogo toga, a da bude zanimljivo. Pogotovo kada je čovjek ovdje duže. Sve je poznato, važe se što napisati i emocije su... na niskoj razini. Pogotovo nakon dužeg boravka u misiji. Ali ima sitnica koje vam intimno ostaju pri srcu i za koje je teško naći riječi, jer ono što ste taj čas osjetili nemoguće je staviti na papir. Dok gledam fotografije koje u stvari govore za sebe, osjećaji naviru, jer svaka slika je dio tebe i došao sam do zaključka da neki put tekst nije potreban. Zapravo, imam stotine i stotine slika, ali možda samo njih dvadesetak mi nešto znači. One koje su mi divna uspomena koju treba samo pogledati i komentar nije potre-

ban. I u toj fazi znamo se međusobno pohvaliti nekom dobrom fotografijom. Čak, ako ste dobri s nekim, i razmjenjivati fotografiju.

Fotka koja vrijedi bogatstvo

U prošloj misiji često sam se susreao s fotografima koji su „slobodnjaci“ i šalju svoje fotografije bez tekstova za svjetske novine. I naravno, razgovarao s njima, jer smo im i mi kao MILOB-i bili na neki način izvor informacija. To je posebna vrsta ljudi. Malo otkačena, ali iznimno profesionalna. Oni su zapravo *lovci na slike* ili tako nešto. Oni za to žive, nije ih briga kako izgledaju, gdje će prespavati, u koju će opasnost ući, pravila pristojnosti ne postoje, ali... zato imaju vrhunsku fotografsku opremu, satelitsku telefonsku vezu i

pouzdan stari, neugledan džip terenac koji će ih izvući iz svake situacije. U stvari, to je poseban način života, a ne profesija. Oni žive za stotinu i stotinu fotografija (ako ne i tisuće), da bi pronašli onu koja govori više od teksta. I onda - Bingo - „ta fotografija“ vrijedi čitavo bogatstvo na tržištu. I, naravno, u razgovoru s njima na temu fotografije, tj. dobre slike, iskustva, situacija u kojima su bili, fotografskog pribora i slično, osjećate adrenalin koji raste u njima pri spomenu neke njima dobre fotografije. Lijepo iskustvo. Zato sam odlučio prekršiti pravilo i malo skratiti tekst te poslati tri fotografije čiji smo autori Šime, Pero i ja, iako ne spadamo u skupinu ljudi koju sam opisao. A BINGO neka bude iščekivanje novih dobrih fotografija! ■

Seleksijsko natjecanje vojno-obavještajnih i izvidničkih postrojbi HKoV-a

Pobjednička ekipa 350. VOb

Andrea DEČAK, snimio Dubravko KOVAC

Natjecanje je zamišljeno kao provjera obučenosti postrojbi u temeljnim izvidničkim vještinama i sposobnostima, a natjecalo se u tri temeljne discipline, i to bojno gađanje, izvidnička ophodnja, te štafetna utrka 8x900m.

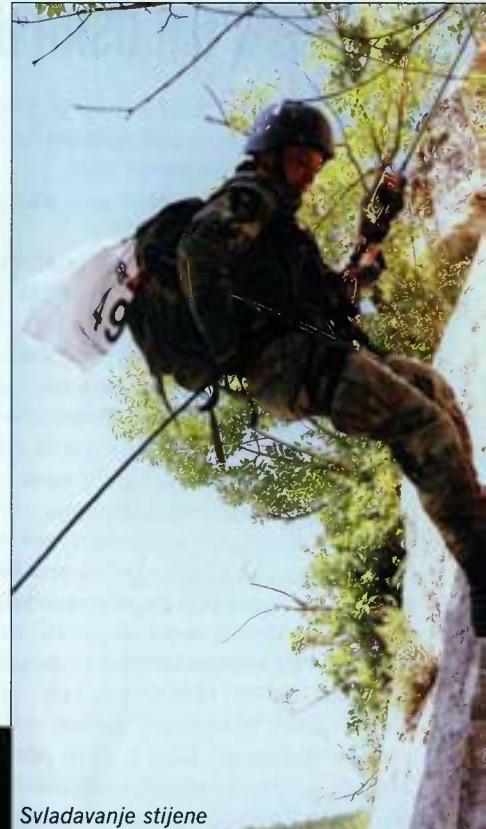
Ovogodišnji natjecatelji bili su pripadnici devet postrojbi HKoV-a, a najbolja ekipa, 350. VOb, predstavljat će nas na međunarodnom natjecanju u Mađarskoj.

Na širem gospičkom području od 30. svibnja do 2. lipnja održano je seleksijsko natjecanje vojno-obavještajnih i izvidničkih postrojbi HKoV-a. Domaćin ovogodišnjeg natjecanja, koje je organizirao vojno-obavještajni sustav Odjela za obavještajne poslove HKoV-a bio je 5. korpus HKoV-a. Natjecanje je zamišljeno kao provjera obučenosti postrojbi u temeljnim izvidničkim vještinama i sposobnostima koje moraju posjedovati pripadnici takvih postrojbi. Struktura natjecanja realizirana je u tri temeljne discipline: bojno gađanje, izvidnička ophodnja, te štafetna utrka 8x900m. Nakon što je prvoga dana načelnik Odjela za obavještajne poslove u Zapovjedništvu HKoV-a brigadir Ivica Komljen službeno otvorio natjecanje, sudionici su mogli prionuti nimalo lakom poslu. Ovogodišnji natjecatelji bili su pripadnici devet postrojbi HKoV-a : 350. VOb, 351. VOs 1. korpusa HKoV-a, 353. VOs 3. korpusa HKoV-a, 354. VOs 4. korpusa HKoV-a, 355. VOs 5. korpusa HKoV-a, izvidnička satnija 1. gbr, izvidnička satnija 2. gbr, izvidnička satnija 3. gbr, te izvidnička satnija 4. gbr. Organizirani u skupine od osam natjecatelja, sudionici su odmjeravali snaže u doista reprezentativnim zadacima, pokazujući pri tome spremnost i uvježbanost u provedbi temeljnih vještina svojih rođova.

Preko konopca iznad hladne Like

Gospić smo posjetili 1. lipnja. Natjecatelji su bili u fazi svladavanja stijene (alpinizam), te na prijelazu "Tirolske priječnice", odnosno, slo-

godnim riječima, prijelazu kanjona rijeke Like od 120 m. Iako se nama na zemlji činilo relativno lako prijeći s jedne na drugu stranu, rekli su nam da je to samo dojam do kojeg dolazi zbog kvalitetne uvježbanosti natjecatelja. Naime, zapovjednik natjecanja bojnik Ivan Smojver objasnio je kako pripadnici na sebi nose punu opremu, a dužina koju svladavaju veća je od one koju je u svojim aktivnostima zabilježila Gorska služba spašavanja. Ako tome dodamo da je jedino što natjecatelji pri prijelazu vide hladna rijeka Like, s dubinom od 30 metara, moramo prije svega iskazati poštovanje pokazanoj odlučnosti i hrabrosti. Gotovo iste misli prošle su nam glavom i pri gledanju vještog spuštanja pripadnika postrojbi HKoV-a niz stijenu. Nama laicima činilo se da je svaki od natjecatelja jednakod-

Svladavanje stijene

General pukovnik Marijan Mareković uručuje nagrade najboljima

bar. No, dakako, prosudba o tome prepuštena je kvalitetnim sudačkim timovima u kojima je strukturon i sastavom osigurana objektivnost. Nakon završetka svake od predviđenih disciplina sastavljana je lista bodova koja će u konačnici rezultirati pobjedničkom ekipom. Tek tu započinje priča koja stoji iza ovog natjecanja. Jer pobednička će ekipa predstavljati naše oružane snage i našu državu na međunarodnom natjecanju pripadnika vojno-obavješ-

tajnih i izvidničkih postrojbi "Recce 05", koja će se održati u Mađarskoj. Ne treba posebice isticati kako je to dalo dodatni poticaj natjecateljskim ekipama, ali time i suce stavilo pred složeni zadatak kvalitetnog ocjenjivanja. Spomenut ćemo da je na istom prošlogodišnjem natjecanju prvo mjesto osvojila 353.

Rezultati:

1. 350. VOb
2. 355. VOs 5. korpusa HKoV-a
3. Izvidnička satnija 2.gbr

vojno-obavještajna satnija, koja je potom osvojila naslov najboljih i na međunarodnom natjecanju u Mađarskoj.

Posljednjeg dana natjecanja, nakon štafetne utrke, ostalo je još samo službeno priopćiti rezultate ovogodišnjeg natjecanja te nagraditi sudionike zahvalnicama.

Čestitke natjecateljima, osobito najboljima, na svečanosti zatvaranja uputio je zapovjednik HKoV-a general pukovnik Marijan Mareković, zaželjevši ekipi koja odlazi na međunarodno natjecanje jednakodobne rezultate.

U rijeku Liku nitko od natjecatelja nije pao, ronjoci su bili tek osi uranje za svaki slučaj...

Namjenski tim OSRH uspješan u vježbi CE 05

Namjenski tim OSRH završio je svoje sudjelovanje na ovogodišnjoj vježbi Combined Endeavor 2005. održanoj u mjestu Baumholder u SR Njemačkoj.

U proteklih 19 dana zajedno sa 42 zemlje udružene u NATO, PfP i SEE-BRIG bili smo sudionici najveće i najsloženije vježbe u području CIS-a (komunikacijsko-informacijskih sustava i tehnologija). Sudionici vježbe proveli su više od 1400 testova u okruženju složene i raznolike CIS opreme, što je bilo zahtjevno za svakog pojedinca i nacionalne timove u cijelini. Naš namjenski tim s dobro pri-premljenim specijalistima uspješno je radio u svih 5 funkcionalnih područja. Ekipe za komutaciju, pod vodstvom narednika Frane Ledića (40. brigada veze; transmisiju, voditelj desetnik Emanuel Vilček (2.gbr); podatkovni prijenos, voditelj natporučnik Siniša Engler (Zapovjedništvo 3. korpusa HKoV-a); mrežne usluge i sigurnost, voditelj skupnik Branko

Kunštek (1. gbr) te HF-a, voditelji natporučnik Robert Žukina i nadnarednik Nikola Filipčić (40. brigada veze), bile su nositelji te zahtjevne zadaće. Neupitan je doprinos svakog pripadnika namjenskog tima CE 05 čija imena nisu ovdje navedena. Od ove vježbe vodstvo tima preuzeo je bojnik Dario Šimović nakon dvogodišnjeg vođenja tima pukovnika Miroslava Habude, a time je omogućeno da vođenjem kroz program CE steknu iškustvo novi časnici. Vodstvo namjenskog tima s novim zapovjednikom bojnikom Darijom Šimovićem i operativno-tehničkim časnikom natporučnikom Damijrom Mihaljincem (Uprava J6, GSOS), na temelju iškustva i naučenih lekcija iz ove vježbe spremno je provesti kvalitetnu pripremu za novi ciklus CE 06. Pet djelatnika namjenskog tima pohvalio je zapovjednik vježbe za iznimani doprinos. Sudjelovanjem OSRH na vježbi Combined Endeavor usavršavamo naše mogućnosti potpore

zdržanim multinacionalnim postrojbama u najvažnijem segmentu kompatibilnosti i interoperabilnosti komunikacijsko-informatičkih sustava. Neosporno je da tijekom provedbe aktivnosti iz ciklusa CE stječemo dragocjena znanja i iškustvo u radu s državama sudionicama, a u svrhu potpore narednim zadaćama u kojima će OSRH sudjelovati. Naučene lekcije iz ove vježbe uvelike će pridonijeti kvalitetnijoj pripremi za sudjelovanje u višenacionalnim operacijama u potpori očuvanja mira te operacijama u slučaju prirodnih i humanitarnih katastrofa.

D. MIHALJINEC

Završna obuka pred odlazak u Minnesota

u terenskim uvjetima te zadužio sustav Miles za pješačko naoružanje koje je rabljeno tijekom cijele obuke. Desetinskom obukom vod je uvježbavao sljedeće radnje i postupke; reakcija na zasjedu, upad u objekt i čišćenje prostorije te *check point na brzu ruku* (pregled vozila i osoba na nadzornoj točki).

Desetine su uvježbavale reakciju na zasjedu kao da su jedno od vozila u osiguranju konvoja. Cilj te obuke bio je uvježbati brzo i učinkovito uzvraćanje paljbe te manevriranje ili u vozilu ili izvan njega radi eliminiranja prijetnje i smanjivanja broja žrtava. Pri upadu u objekt uvježbavali su se postupci prilaska i osiguravanja objekta te upad i čišćenje pojedinih prostorija. Osobita je važnost dana radnjama i postupcima timova i bino-ma, a velika pozornost posvećena je komunikaciji unutar tima, njegovom kretanju po prostorijama te vještini instinktivnog gađanja, jer se sve izvodi na relativno malim udaljenostima i prostorima. Postavljanje i rad

nadzorne točke *na brzu ruku* jedna je od uobičajenih zadaća postrojbi za mirovne operacije. Radnje svakog pojedinca moraju biti standardizirane kako bi optimizirale učinkovitost nadzorne točke i istodobno sigurnost vojnika i prolaznika. Pri provedbi te zadaće vojnik mora biti pristojan, oduševljen i profesionalan (POP). Posljednji dan provedena je hodnja kombinirana s orientacijom.

Smještaj pripadnika voda bio je organiziran u kampu na vježbalištu 66. bojne VP-a "Mudrići", a svako jutro zapovjednik voda poručnik Zdenko Fiala prije odlaska na poligon proveo bi kratki briefing s prvim dočasnikom nadnarednikom Pukšecom i zapovjednicima desetina o predstojećim aktivnostima, a nakon povratka u kamp slijedila bi raščlamba provedene obuke. Sve aktivnosti na poligonu su provedene u skladu sa strogim mjerama sigurnosti, a svi pripadnici voda pokazali su maksimalni profesionalizam, stegu i odgovornost.

B. TIĆAC, Z. FIALA

U sklopu bilateralne vojne suradnje SAD-a i RH te programa Partnerstvo za mir, u lipnju će u kampu Ripley biti održana zajednička vojna vježba pješačkog voda HKoV-a s postrojbom Nacionalne garde Minnesota.

Kako bi se pripremili za vježbu od 16. do 20. svibnja, na slunjskom vojnem poligonu "Eugen Kvaternik" vod je proveo obuku i uvježbavanje iz područja mirovnih operacija skladno standardnim operativnim postupcima.

Aktivnosti su započele helikopterskim transportom od Varaždina do poligona, nakon čega se vod smjestio

Intergranska vježba 16. trbr i 350. VOb

Pripadnici bojne za obuku iz sastava 16. trbr boravili su u svibnju na slunjskom poligonu "Eugen Kvaternik", gdje su proveli taborovanje s TBG "Projeće 05" pod zapovijedanjem bojnika Dominika Mašića.

Nakon iscrpne specijalističke izobrazbe cilj je bio provjera osposobljenosti

M-36 uz uporabu bespilotnih letjelica iz 350. VOb i potpunu pripremu uz meteodesetinu s meteopostajom VAISALA. Posebnost vježbe bile su bespilotne letjelice i način njihove uporabe.

Iz Zapovjedništva HKoV-a gađanju je nazočio bojnik Damir Babić. On je izrazio zadovoljstvo da prvi put nakon dugo vremena ima prigodu vidjeti kako jedna postrojba istodobno gađa s tri vrste navođenja vatre. Gađanje je ocijenio uspješnim.

Posredno gađanje topničkim vodom provedeno je sukladno NATO standardima i procedurama s radom prednjih motritelja i sekcijske za VtP satnije. Tijekom gađanja provedeno je povezivanje kompletног lanca topničke potpore od prednjih motritelja do satnijskih timova, koje su činili djelatnici, te paljbenih vodova, koje su činili djelatnici i ročnici uz uspješno gađanje. Tako su pokazana dostignuća u obuci u 16. trbr u usvorenosti standarda sukladno modularnosti koje zahtijeva NATO.

Pukovnik Marijan Šokec, o.d. zapovjednika 16. trbr, zapovjednik BzO-a, izrazio je zadovoljstvo provedbom gađanja i ocijenio ga, kao i obučenost ročnika, ocjenom uvježbano, čime je još jedan ciklus specijalističke obuke topnika u bjelovarskoj brigadi uspješno završen.

OJI

Tečaj za zapovjednika brigade u ZSŠ-u

U ZSŠ-u "Blago Zadro" završena je izobrazba II. naraštaja Tečaja za zapovjednika brigade. Tom prigodom je 20. svibnja održana svečanost na kojoj su zapovjed-

nik ZZIO-a general bojnik Mirko Šundov i zapovjednik ZSŠ-a brigadir Zdravko Andabak uručili polaznicima potvrde o uspješno završenom tečaju. Tijekom tečaja polaznici su stekli nova znanja potrebna za obnašanje funkcionalnih dužnosti a u svrhu približavanja OSRH NATO-u.

OJI

Plitvički maraton

Jubilarni 20. plitvički maraton održan je 4. lipnja. Maraton koji je svoju povijest započeo davne 1980. ima međunarodni značaj. Na njemu su ove godine sudjelovali natjecatelji iz 20 zemalja: Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Slovačke, Njemačke, Madžarske, Srbije i Crne Gore, Austrije, Italije, Poljske, Češke, Kanade, Velike Britanije, Rumunjske, Maroka, Novog Zelanda, Amerike, Belgije, Nizozemske i Švicarske. Među 1249 sudionika koji su se natjecali na tri staze dulžine 7, 16 i 42 km, bila su i tri hrvatska časnika. Bojnik Frano Stojić, bojnik Zdenko Boban

i satnik Abdulah Selimović sudjelovanjem na maratonu željeli su obilježiti uspješan završetak školovanja u Zapovjedno-stožernoj školi "Blago Zadro".

Iako nisu zauzeli prva mjesta već i sudjelovanje u tradicionalnom Plitvičkom maratonu bit će im lijepa uspomena i vrijedna nagrada za njihov uspješan završetak školovanja.

A.D.

Taborovali ročnici 15. P0trb

su ročnici 15. PO topničko-raketne brigade.

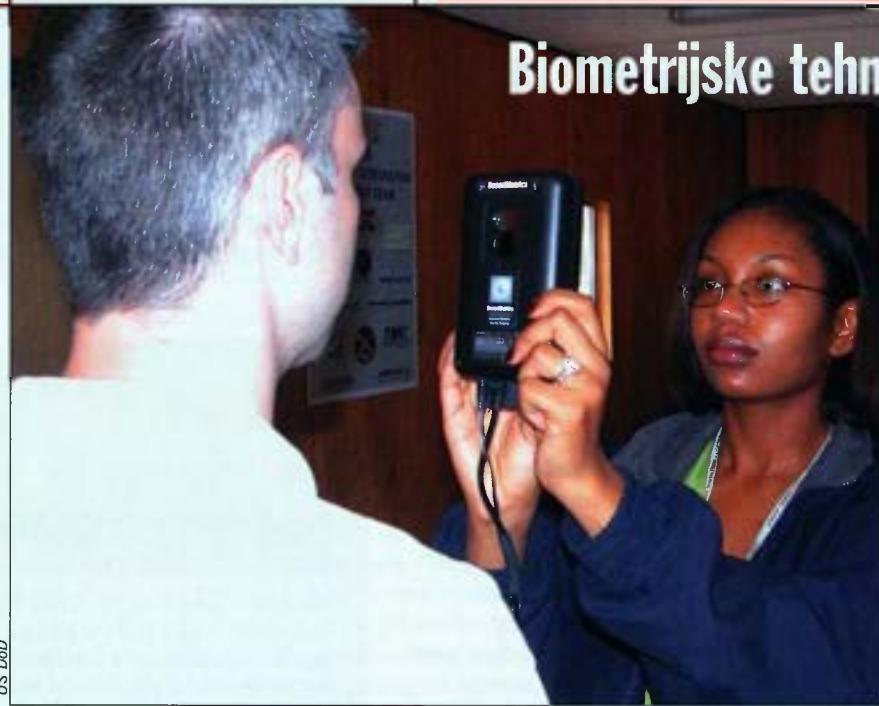
Završnica njihove obuke bila je topničko-raketno bojno gađanje u oklopnjake i utvrde koje su izvan uporabe. U uspješno obavljenoj zadaći, pod budnim okom zapovjednika BzO-a satnika Marka Krstanovića i njemu podređenih zapovjednika bitnica, dobro uvježbani dečki su se ponašali kao iskusni ratnici. Sve je funkcioniralo. Najboljim topnicima i raketama čestitao je i nagradio ih zapovjednik brigade pukovnik Miodrag Hokman.

M.B.

Na trodnevnom taborovanju na vojnom vježbalištu "Eugen Kvaternik" boravili

Biometrijske tehnologije raspoznavanja

US DoD

AMERIČKO ministarstvo obrane dovršava razvoj naprednog biometrijskog sustava za raspoznavanje. Program vrijedi 75 milijuna USD, a namijenjen je povećanju stupnja zaštite američkih baza u Iraku.

Odluka o razvoju naprednog sustava za raspoznavanje potaknuta je nekim incidentima kao što je onaj u iračkom gradu Mosulu 21. prosinca 2004. Tad je došlo do eksplozije u

vojnom restoranu unutar baze. Smrtno su stradale 22 osobe, od toga 14 američkih vojnika. U početku se mislilo kako je riječ o rakrenom napadu ali je istraga pokazala kako je riječ o bombašu samoubojici koji je nekako s eksplozivom uspio ući u bazu i detonirati ga.

Dosad je sustav za prepoznavanje počivao na raznim iskaznicama sa slikom i imenom ili na magnetskim

propusnicama. Takve je kartice moguće ukrasti i uz мало truda i napora krivotvoriti. Očito je došlo vrijeme za uvođenje naprednih propusnica temeljenih na biometriji. Biometrija su u ovom slučaju mjerljive fizičke i bihevioralne osobine koje se mogu uporabiti u identificiranju osoba.

Novi se sustav temelji na uporabi biografskih podataka, slike lica, otiska prstiju i skena šarenice oka. Ti su podaci spremljeni na identifikacijsku karticu koja se izdaje svakoj osobi. Kartica se, tvrdi se, teško može krivotvoriti a omogućava brzu i točnu identifikaciju je li dotična osoba doista ta osoba. Mogućnost krivotvorena kartice je vrlo malena, a krivotvorene nekih podataka na kartici kao što su otisk prsta ili šarenice praktično neizvedivo.

Stacionarni i mobilni skeneri brzo i učinkovito očitaju karticu, a osim imena, prezimena i fotografije na raspolaganju im je i mogućnost provjere otiska prsta i šarenice. Tako ustrojen sustav kontrole ulaska i kretanja znatno povećava sigurnost štićenog objekta i osoblja u njemu.

M. PETROVIĆ

Španjolska kupuje 45 helikoptera NH90

POTKRAJ svibnja predstavnici španjolske vlade objavili su kako je u sklopu šireg programa modernizacije i opremanja španjolskih oružanih snaga odobrena nabava srednjih transportnih helikoptera NH90. U prvoj fazi modernizacije flote ratnog zrakoplovstva prioritet je nabavka 45 helikoptera NH90, jer je dio sadašnjih transportnih helikoptera proizведен šezdesetih godina prošlog stoljeća. Također končnom odlukom prati se na određeni način prošlogodišnja nabava Eurocopterovih borbenih helikoptera Tiger, što će svakako pomoći konsolidiranju tvrtke Eurocopter Spain, odnosno znatno će se standardizirati zrakoplovno-tehnička podrška za novonabavljene helikoptere.

Helikopteri NH90 proizvode se u dvije inačice, u takтиčko-transportnoj i mornaričkoj. Za potrebe španjolskog zrakoplovstva nabavljene su obje inačice iako se trenutačno ne navodi u kojem omjeru u sklopu prvog paketa od 45 helikoptera. Također, zasad se ne navodi koja će se sve oprema ugradivati u helikoptere. Dosad je helikoptere NH90 naručilo 12 zemalja s ukupno ugovore-

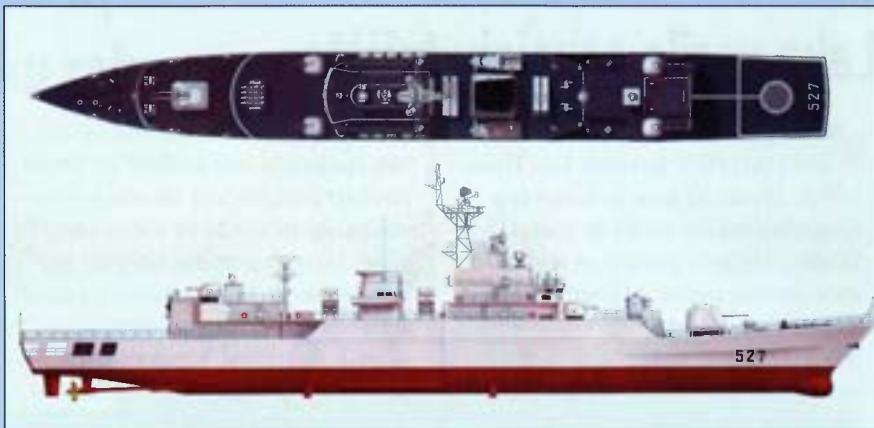
nih 350 narudžbi, a tom kupnjom Španjolska postaje trinaesti svjetski, odnosno deseti europski operater na NH90.

I. SKENDEROVIC

Jačanje pakistanske mornarice

U NASTOJANJU da ojača svoju ratnu mornaricu Pakistan je od Kine naručio četiri fregate F-22P (modificirana klasa Jiangwei II). Nisu poznati rokovi isporuke niti vrijednost cijelog ugovora, iako neslužbeni izvori u Islamabadu navode da bi fregate trebale ući u operativnu uporabu u idućih pet ili šest godina. Ugovor o gradnji četiri fregate potpisani početkom travnja konačno ostvaruje dugogodišnje napore pakistanske ratne mornarice u nabavci moderne fregate s protuzračnim raketnim sustavom. Svi dosadašnji pokušaji kupnje propali su zbog nedostatka novaca i drugih prioriteta. Zanimljivo je da je Pakistan naručio fregate F-22P koje su u osnovi klasa Jiangwei II (Type 053H3). Iako je prva fregata te klase postala operativna relativno nedavno (1998. godine) u međuvremenu su za potrebe kineske ratne mornarice razvijene znatno modernije fregate klase Man-anshan (Type 054). Pakistanska ratna mornarica se ipak odlučila za stariju klasu kako zbog cijene, tako i zbog mogućnosti da se zadnje dvije fregate, uz kinesku tehničku pomoć, izgrade u pakistanskim brodogradilištima. Pakistanska ratna mornarica će svoje nove fregate opremiti raketnim protuzračnim sustavom, projektilima brod-brod i višenamjenskim helikopterom. Navodno je za potrebe opremanja dodatno izdvojeno 700 milijuna američkih dolara namijenjenih kupnji zapadnih sustava, vjerojatno radara i sonara.

T. JANJIĆ

A Secure Profile

A family approach

As design and development costs are often a high percentage of the total cost of a system (including qualification and tests), the possibility to have a modular approach when conceiving new products can allow remarkable savings.

This procedure has been followed in the design of our families of turrets: HITROLE®, HITFIST®, HITFACT®.

Ranging from 7.62 up to 120mm, Oto Melara turrets also represent the ideal candidate for retrofit programs of existing vehicles thanks to their weights and dimensions.

This unique approach of "menu" turrets is raising great interest in the international markets for the commonalities and standardization it allows.

 oto melara

A FINMECCANICA COMPANY

Oto Melara via Valdilocchi, 15 La Spezia (Italy)
tel (+39) 0187 581111 - fax (+39) 0187 582669

Laka vozila osvajaju tržiste

AMERIČKO višenamjensko lako vozilo HMMWV poznato kao Humvee ili Hummer koje je u sastavu američke vojske od 80-ih godina prošlog stoljeća postalo je standard na svjetskoj razini. Mnoge se države odlučuju za njegovu kupovinu, dok razni proizvođači diljem svijeta rade proizvode vozila tako očito inspirirana Hummerom.

I kineska vojska razmatra nabavu sličnog vozila za potrebe kopnene vojske i specijalnih snaga. Kineska automobilska industrija nudi dva vozila kao moguća rješenja. Tvrta SAC (Shenyang Aircraft Industry Corporation) nudi vozilo SQF2040, a tvrtka DFM (Dongfeng Motor Company) nastupa s vozilom EQ2050. Oba su vozila temeljena na komercijalnom podvozju Hummera s ostatkom vozila napravljenim od domaćih komponenti.

Sve snažnija kineska automobilска industrija bez sumnje će ubrzo usvojiti proizvodnju tih visokospecijaliziranih vozila za vojne potrebe. Iako su potrebe kineske vojske velike ne treba smetnuti s umogućnost kineskog nastupa na svjetskom tržištu. Kineska obrambena industrija je u snažnom razvojnom zamahu i vjerojatno će u bližoj budućnosti postati važan igrač na globalnom tržištu.

Američka tvrtka AM General, proizvođač originalnog Humerra, istodobno sa španjolskim partnerom Santana Motor planira pokrenuti proizvodnju u Španjolskoj ako njihova vojska izabere Hummer na natječaju za lako vozilo 4x4. Takmaci su mu lokalni URO VAMTAC te talijanski Iveco LMV. Hummer se trenutačno sklapa za potrebe grčke vojske u lokalnoj tvrtki ELBO s ud-

jelom grčkih komponenti od 35%.

Argentina i Brazil razmatraju mogućnost zajedničke proizvodnje takvog tipa vozila. Argentina ima oko 200 Hummera u operativnoj uporabi dok je brazilska vojska provela njegova testiranja 2002.

Sve navedeno svjedoči kako je Hummer ostavio dubok trag na području lakih vojnih višenamjenskih vozila. Većina novorazvijenih vozila ili izravno nastavlja koncept i dimenzije Humerra ili pak vozilo tog koncepta prilagodi svojim operativnim zahtjevima.

M. PETROVIĆ

TIJEKOM svibnja ministarstvo obrane Ujedinjenog Kraljevstva sklopio je s tvrtkama AgustaWestland i Lockheed Martin ugovor za modernizaciju kompletnе flote britanskih borbenih helikoptera Westland WAH-64D Longbow Apache. U sklopu M-TADS/PNVS (Modernised Target Acquisition Designation Sight/Pilot Night Vision Sensor) programa modernizacije na helikoptere će se ugraditi novi poboljšani Arrowhead paket senzorske opreme kakav se rabi na američkim Apachima, te Improved Helmet and Display Sighting System (IHADSS21)

znatno sigurniji let na malim visinama u svim vremenskim uvjetima posebice noću, odnosno poboljšani Arrowhead FLIR senzor omogućava lakše, preciznije i jasnije uočavanje prepreka koje se nalaze ispred helikoptera tijekom leta. Uz to, novom opremom znatno će se unaprijediti traženje, zahvat, identificiranje, praćenje, ciljanje i navođenje projektila na protivničke ciljeve.

UK modernizira svoje Apache

čime će se znatno olakšati upravlјivost, odnosno poboljšati iskoristivost helikoptera u raznim zadaćama. Novom opremom omogućava se pilotskoj posadi

Arrowhead paket senzorske opreme za britansku flotu Apachea doživjet će određene prilagodbe te će dobiti novi naziv TEDAC (TADS electronic and display control). Prvi Arrowhead paketi senzorske opreme trebali bi se isporučiti tijekom 2007., a integriranje opreme trebalo bi se dovršiti do 2010. godine. Vrijednost te modernizacije britanskih Apachea procjenjuje se na oko 212 milijuna američkih dolara.

I. SKENDEROVIC

Novi brod za urugvajsku ratnu mornaricu

URUGVAJSKA ratna mornarica preuzeala je od njemačke ratne mornarice transportni brod Freiburg (klasa Luneburg). Novi urugvajski ratni brod, koji je dobio ime General Artigas, ima istisninu 3900 tona i korisnu nosivost od 1100 tona. Osposobljen je za prijam i nošenje jednog helikoptera jer mu je na krmi izgrađen hangar i helikopterska platforma. Nije poznata cijena transakcije iako se pretpostavlja da je ona, iz političkih razloga vrlo niska.

Novi će brod urugvajskoj ratnoj mornarici dati mogućnost opskrbe njezinih ratnih brodova na moru, koju dosad nije imala. Tako će se znatno povećati mogućnosti djelovanja ne samo u teritorijalnim vodama, već će se moći pridružiti i međunarodnim vježbama i/ili međunarodnim mirovnim operacijama. U tijeku su i

Klasa Luneburg

pregovori o kupnji jednog brazilskog helikoptera AS355 Esquilo koji bi se stacionirao na General Artigas.

Novi je brod dobio ime po u svibnju otpisane fregate General Artigas. Ta u francuskoj izgrađena fre-

gata klase Riviere trenutačno se rabi kao ponton i izvor pričuvnih dijelova za dvije urugvajske fregate iste klase Uruguay i Montevideo koje su još uvijek u operativnoj uporabi.

T. JANJIĆ

NA NEDAVNO održanoj konferenciji "Unmanned Systems Europe" predstavnici njemačkog ratnog zrakoplovstva objavili su kako će se tijekom ove godine nastaviti s dalnjom planiranom nabavkom HALE (High Altitude Long Endurance) bespilotnog sustava Eurohawk. Također, prema navodima predstavnika njemačkog zrako-

plovstva planira se s uvođenjem Eurohawka u inicijalnu operativnu uporabu tijekom 2008. godine. Bespilotni sustav Eurohawk na europskom tržištu zajednički promoviraju partneri, odnosno europski konzorcij EADS (zadužen za isporuku i integriranje elektrooptičkih sustava) i američka tvrtka Northrop Grumman Corporation, a letjelica

Eurohawk

je derivat postojeće platforme RQ-4B Global Hawk.

U njemačkom zrakoplovstvu s novim letjelicama će zamijeniti tri aviona Breuget Atlantic, koji su im bili dosadašnja SIGINT (Signals Intelligence) platforma, odnosno koji će se povući iz operativne uporabe tijekom 2010. godine. U Njemačkoj očekuju da Eurohawk u narednom razdoblju bude glavna ISR (Intelligence Surveillance and Reconnaissance) platforma, odnosno da se u svom radu nadopunjuje s drugim bespilotnim sustavom Euromale, te s pet SAR - Lupe satelitskih radara koji bi trebali biti lansirani tijekom iduće godine.

Letjelice Eurohawk trebale bi se sklapati u Manchingu, dok bi se letna testiranja obavljala u zrakoplovnoj bazi u Schleswigu, u koji bi poslije trebale biti stacionirane letjelice Euromale, odnosno u kojoj su trenutačno smješteni njemački izvidnički avioni Panavia Tornado.

I. SKENDEROVIĆ

Offset u Slovačkoj

Slovačka je zemlja s relativno razvijenom obrambenom industrijom te nije ustrajavala na uspostavi izrazito pretjerane međunarodne kooperacije s razvijenim zemljama. Programi modernizacije oružanih snaga deklarirani nizom planskih dokumenata postupno su rezultirali uspostavom kooperacije sa stranim tvrtkama

Josip MARTINČEVIĆ MIKIĆ

Slovačka se izdvaja među sedam novoprimaljenih članica NATO-a po tome što je bila spremna za prijam još 1999. godine kada su primljene Češka, Mađarska i Poljska. Politička situacija u Slovačkoj u to vrijeme najvjerojatnije je presudila što je ta zemlja svoje mjesto u NATO-u našla tek 2004. godine. Naime, Slovačka je još 1994. godine potpisala individualni program Partnerstva za mir, te se u godinama poslije toga intenzivno pripremala za ulazak u NATO.

Međutim, razmimoilaženje između službeno deklarirane vanjske politike i političke situacije u zemlji rezultirali su odbijanjem prijama Slovačke u NATO na Madridskom summitu 1997. godine. Nakon parlamentarnih izbora 1998., međunarodna politička situacija Slovačke bitno se promijenila na bolje, te su još intenzivnije pristupili ispunjenju partnerskih ciljeva. Sudbina je htjela da Slovačkoj budu otvorena vrata u NATO baš u glavnom gradu susjedne Republike Češke (Prag

2002.) s kojom je prije toga bila u zajedničkoj državi. Dvije godine nakon tog summita Republika Slovačka je i službeno primljena u NATO.

Slovačka situacija je karakteristična i po tome što je u vrijeme ulaska u NATO imala zasigurno najnapredniju obrambenu industriju među pozvanim članicama i to u pravom smislu te riječi. Poznato je kako je u doba Čehoslovačke vojna industrija bila uglavnom locirana u istočnom dijelu zemlje, tj. na području današnje Republike Slovačke. Tijekom Hladnog rata, teritorij sadašnje Slovačke je zapravo bilo središte Čehoslovačke vojne industrije s oko 65 % proizvodnih kapaciteta zemlje. Pretežita proizvodnja bila je usmjerenja na tenkove, borbenu vozila, i protuoklopne rakete uglavnom prema sovjetskoj licenci. Potkraj osamdesetih tvrke na području sadašnje Slovačke zapošljavale su oko 80 000 radnika. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Pomorski terorizam - globalni problem i perspektive u borbi protiv njega

Prijetnja pomorskog terorizma je globalne naravi i u stalnom je porastu. Pomorske snage i državne agencije koje se bore protiv te pošasti moraju kombinirati aktivne i pasivne metode suprotstavljanja s vrlo jasnom i snažnom kooperacijom i pravodobnom distribucijom obavještajnih podataka

Prepričao Igor SPICIJARIĆ

U posljednjih 20 godina na svjetskim oceanima i morima zabilježeno je više od 100 agresivnih ili bolje rečeno terorističkih napada na pomorsko brodovlje. Mnogi brodovi su bili napadnuti i opljačkani na otvorenom moru, posebno u vodama jugoistočne Azije. Određene brodarske kompanije platile su kriminalnim grupama i organizacijama goleme svote da bi im one zajamčile zaštitu njihovih ekonomskih interesa. Imajući u vidu ekonomsku važnost pomorskog sektora - 30% svjetske ekonomije ovisi o trgovini i 99,7% čitave globalne trgovine obavlja se morskim putem- više je nego do-

voljno da se ovom fenomenu suvremenog svijeta posveti posebna pozornost.

Agresivni napadi na pomorsko brodovlje mogu se uglavnom podjeliti na dva osnovna tipa:

- ekonomski napadi,
- političko-religiozno-ideološki napadi.

Ekonomski motivirani napadi na brodove mogli bi se zapravo nazvati drugim imenom, koje je već stoljećima poznato u pomorskoj terminologiji. Riječ je o običnom gusarstvu. Cilj modernih gusara je da se domognu vrijednog plijena i vrijednosti koje se zateknu na brodu. Političkim, religioznim i ideološkim moti-

vima inspirirani napadači imaju daleko ozbiljnije namjere, puno ozbiljniju organizaciju i odlikuju se spremnošću da ubiju ljudi, ali i žrtvju sami sebe kako bi ostvarili svoje ciljeve.

Gusari ciljaju isključivo na trgovачke brodove i tek manjim dijelom na putničke brodove ili turističke kruzere. Za razliku od njih, druga skupina za cilj napada ima vojne i strateške objekte kao što je ratno brodovlje, pomorske luke, sidrišta te obalne industrijske instalacije ili naftne terminalne. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Protuzračni raketni sustavi malog dometa

U zadnjem desetljeću prošlog stoljeća i u prvim godinama ovog protuzračni sustavi malog dometa, bili oni topnički ili raketni, pokazali su se vrlo opasnim oružjem koje je vrlo teško neutralizirati

Pripremio Domagoj MIČIĆ

Protuzračnim sustavima vrlo malog dometa (Very short-range air defence systems - Vshorad) obično se smatraju raketni ili topnički sustavi koji imaju domet do deset kilometara. Najveća im je prednost velika operativna prilagodljivost, osobito za raketne sustave koji se lansiraju s ramena ili iz malih, vrlo pokretnih vozila. Vshoradi omogućavaju da svaki vojnik, nakon relativno kratke i jednostavne obuke, postane dijelom učinkovite protuzračne obrane, barem u uvjetima dobre dnevne vidljivosti (većina ih nije opremljena IFF sustav-

vom prepoznavanja pripadnosti letjelica). Iskustva nekih sukoba s kraja devedesetih godina prošlog stoljeća i s početka ovog pokazala su da je moguća uporaba Vshorada i noću, ali samo u uvjetima u kojima protivnička strana ima potpunu dominaciju u zraku, te nije potrebna identifikacija uočene letjelice. Povećanje vjerojatnoće pogadanja ciljeva može se postići postavljanjem Vshorad raketnih sustava na nosače ili vozila koji omogućavaju ispaljivanje salve (dva ili više) projektila. Uporaba radarskih i/ili elektrooptičkih sustava (s dnevnim i termovizijskim kamerama, te laserskim daljinomjerima) motrenja i na-

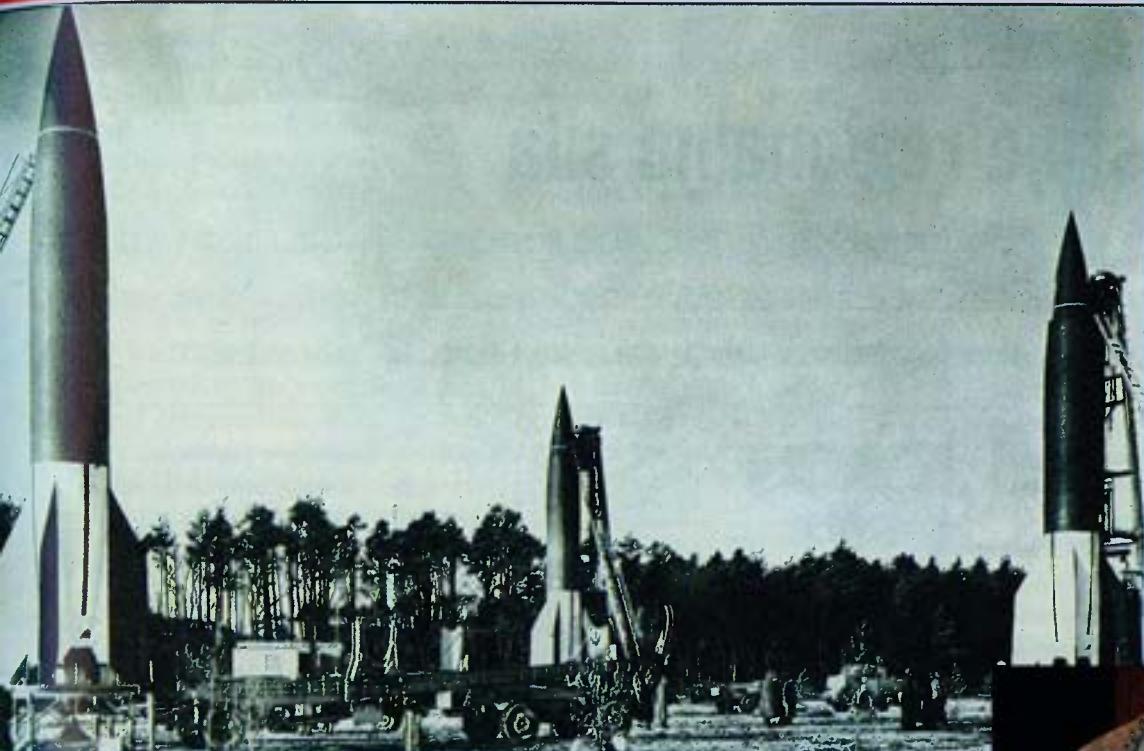
vođenja paljbe dodatno povećava učinkovitost i raketnih i topničkih sustava.

Prjenosni PZO raketni sustavi

Pod pojmom laki PZO raketni sustavi uglavnom se podrazumijevaju projektili koji se lansiraju s ramena, iako na tržištu postoje i sustavi koji se lansiraju s lakog postolja, a dio ih je prilagođen i za ugradnju na vozila. U literaturi na engleskom za laki PZO raketne sustave koji se lansiraju s ramena rabi se skraćenica Manpad (Man-portable air defence systems). Od svoje pojave početkom šezdesetih godina prošlog stoljeća Manpadi su stekli glas sustava koji doduše nemaju neku veliku učinkovitost ali ih je isto tako nemoguće otkriti i neutralizirati prije uporabe (lansiranja). Uz to pokazalo se da se Manpadi mogu pojaviti i na potpuno "nemogućim" mjestima kao što su visoki planinski vrhovi, ili na prijevoznim sredstvima kao što su vodenici skuteri. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

lako je znatno
poznatiji kao V-2,
prava oznaka ovog
prvog operativno
uporabljenog
vođenog projektila
zemlja-zemlja
je A-4

Siniša RADAKOVIĆ

Balistički projektil V-2

Dvije različite oznake proizašle su iz dvije namjene samog projektila. U početku razvoja njemačka kopnena vojska namjeravala ga je rabiti kao dopunu topništva te mu je dala oznaku A-4, što je skraćeno od Aggregat 4. Nakon početnih uspješnih testiranja za projekt se zainteresirao sam Hitler te je odlučio da se iskoristi kao strateško oružje za napad na jako branjene ciljeve, kao što je bio London. Zbog toga je A-4 dobio i svoje drugo ime - Vergeltungswaffe 2 (osvetničko oružje 2). Za razliku od V-1 (vidi Hrvatski vojnik broj 33) saveznici nisu mogli naći adekvatnu obranu od napada V-2, što i ne čudi jer je tek PZO raketni sustav Patriot, koji je postao operativan početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća (četrdeset godina nakon pojave V-2), osigurao obranu protiv te vrste oružja.

Početak razvoja

Početkom 1927. članovi Verein für Raumschiffahrt - VfR (Udruženje za svemirske letove) započeli su s eksperimentima s raketama pokretanim tekućim gorivima. Kako je na

kraju I. svjetskog rata njemačka vojska rabila rakete s čvrstim raketnim gorivom, Versaillski je ugovor zabranio daljnja istraživanja te vrste goriva u Njemačkoj. Tijekom 1932. Reichswehr je započeo razmatrati mogućnost uporabe projektila pokretanim raketnim motorima na tekuće gorivo kao dalekometno topničko oružje. Upravljanje razvojem dodijeljeno je tada zastavniku, a kasnije generalu Walteru Dornbergeru koji je projektiranje i razvoj testnih projektila dodijelio tada nepoznatom Wernheru von Braunu. Iako su prvi pokušaji razočarali Dornberger je prepoznao svu nadarenost von Brauna i nagovorio ga da svoje umijeće iskoristi za potrebe novonastajuće njemačke vojske.

U prosincu 1934. von Braun je ostvario prvi veći uspjeh svojom raketom A-2 koju je pokretao motor na etanol i tekući kisik. Nakon toga nastavak rada usmjerio se prije svega na povećanje pouzdanosti samog motora. Ispitana su razna goriva ali je vrh njemačke vojske inzistirao na uporabi etanola jer se bojao da neće moći u ratnim uvjetima osigurati dovoljnu količinu "egzotičnih" gori-

Raketni motor balističkog projektila A-4

va. Zbog toga je njemačka vojska tijekom II. svjetskog rata uglavnom rabila projektile i rakete na etanol koji se uglavnom dobivao preradom krumpira.

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Kronika bliskoistočnog sukoba (IV. dio)

Izrael postaje regionalna sila

Nakon razdoblja napetosti na granici, Izrael se u lipnju 1967. odlučio preventivno napasti tri susjedne arapske zemlje. U iznimno uspješnom napadu koji je trajao samo šest dana, Izrael je teško porazio arapske vojske i zauzeo područja Sinajskog poluotoka, zapadne obale rijeke Jordan te pojas Gaze i Golanskog visoravan

Hrvoje BARBERIĆ

Egipatski predsjednik Naser vješto je kapitalizirao politički prestiž stečen nakon Sueske krize te je pedesetih godina XX. stoljeća figurirao kao neslužbeni lider arapskog svijeta. Naserov panarabizam je 1958. godine konkretniziran ujedinjenjem Egipta i Sirije u zajedničku državu nazvanu Ujedinjena Arapska Republika. Tu Naserov projekt nije stao, već se UAR povezala s Jemenom u konfederaciju ambiciozno prozvanu Sjedinjene Arapske Države. Kao protuteža socijalističkoj Ujedinjenoj Arapskoj Republici, u ožujku 1958. dvije su prozapadne arapske monarhije Jordan i Irak ušle u federaciju nazvanu Arapska Unija. No, već u srpnju 1958. na poticaj iz UAR-a srušena je iračka monarhija i irački kralj Feisal II. je u državnom udaru ubijen, čime je propao projekt Arapske Unije. Ni Ujedinjena Arapska Republika neće biti dugog vijeka - sirijski je entuzijazam brzo splasnuo nakon što je postalo jasno da zajedničkom državom dominira Kairo, dok su se Irak, nakon rušenja monarhije, i Sudan odbili pridružiti UAR-u. Projekt Ujedinjene Arapske Republike neslavno je raspušten 1961. nakon vojnog udara u Siriji.

Političke turbulencije u arapskom svijetu pedesetih godina bile su najteže u Jemenu gdje je trajao građanski rat u koji su bile upletene i egipatske trupe, te u Libanonu u kojem su političke napetosti, do kojih je dovela neravnomjerna raspodjela političke moći između etničkih zajednica, eksplodirale 1958. u kratkotrajni građanski rat s tri tisuće poginulih. Tek je američka vojna intervencija, kojom je Washington želio preduhitriti širenje panarabizma na

Libanon i silazak prozapadnog kršćanskog predsjednika Chamouna s vlasti, smirila situaciju.

Pripreme za rat

Najveću korist od razjedinjenosti arapskog svijeta u svakom je slučaju imao Izrael, koji je u to vrijeme i sam bio duboko u problemima. Gospodarska kriza i smanjenje useljavanja te rast broja Židova koji su napuštali Izrael, kao i velike kulturološke razlike između različitih židovskih zajednica, stvarale su sliku depresivnog društva u očekivanju novog rata. Razdoblje nakon Sueskog rata nije prolazilo bez sukoba Izraela i okolnih arapskih zemalja. Između 1965. i 1967. godine dogodio se niz ozbiljnih čarki na granici Izraela sa Sirijom i Jordanom. Sirijska podrška terorističkim napadima palestinskog Fataha na židovska naselja u skladu s već ustaljenom praksom izazvala je seriju izraelskih vojnih odmazdi na sirijski teritorij. Početkom 1967. učestali su napadi sirijskog topništva na Izrael, a u travnju su vođeni zračni dvoboji između izraelskog i sirijskog zrakoplovstva u kojem je srušeno šest sirijskih let-

jelica. Nove tenzije u odnosima s arapskim susjedima izazvala je izraelska odluka da skrene dio toka rijeke Jordan radi navodnjavanja puštinje Negev, na što su arapske zemlje 1965. godine odlučile osimomašti tok Jordana skretanjem njegovih pritoka na svom teritoriju.

Sredinom svibnja 1967. Egipat je počeo koncentrirati svoje vojne snage na Sinajskom poluotoku unatoč činjenici da su njegove vojne efektive bile bitno ograničene angažmanom u građanskom ratu u Jemenu u kojem je sudjelovalo 50 tisuća egipatskih vojnika. Na egipatski su zahtjev 18. svibnja sa Sinaja povučene snage UN-a, a potkraj svibnja Egipat je zabranio prolaz izraelskim brodovima kroz Tiranski tjesnac i tako blokirao južnu izraelsku luku Elat u Akabskom zaljevu. Nakon što su 30. svibnja 1967. jordanski kralj Husein i egipatski predsjednik Naser potpisali sporazum kojim su dviće vojske stavljene pod zajedničko zapovjedništvo, procjene izraelske obavještajne službe govorile su da je napad arapskih zemalja na Izrael siguran. Najveća bojazan izraelskog zapovjedništva bila je istodobni rat na tri bojišta, koji je mogao biti izbjegnut samo preventivnim izraelskim napadom. Na temelju takvih prosudbi izraelsko je vodstvo na čelu s premijerom Levijem Eshkolom donijelo odluku o brzoj mobilizaciji i grupiranju izraelskih snaga za napad. Dana 5. lipnja 1967. u 8 sati i 45 minuta počeli su iznenadni udari izraelskog ratnog zrakoplovstva na deset egipatskih aerodroma te na sirijske i jordanske, pa čak i na jedan irački vojni aerodrom. Tako su samo tijekom prvog dana rata bombardirane 23 zračne luke u kojima je

uništeno gotovo sve egipatsko, sirijско i jordansko borbeno zrakoplovstvo. Time je već u početku akcije ostvarena apsolutna izraelska nadmoć u zraku, koja će omogućiti zrakoplovstvu da se idućih dana koncentriira na podršku kopnenoj vojski.

Iznenadni izraelski napad

Na jordanskom bojištu neprijateljstva počinju razmjenom topničke vatre i zračnim napadima, a jordancko zrakoplovstvo bombardiralo je Tel Aviv. Prvog dana rata oko podneva izraelske su snage prešle na sjever u napad u smjeru grada Gennina, kojeg sljedeći dan zauzimaju. Na dijelu bojišta prema Egiptu izraelske postrojbe su prvog dana rata probile egipatske obrambene crte i zauzele područje pojasa Gaze. Izraelske oklopne postrojbe prodrele su uzduž obale Sredozemnog mora prema Sueskom kanalu te unatoč egipatskom otporu potkraj dana stigle na 30 km od kanala. Nakon više neuspjelih protunapada, trećeg dana rata egipatske se snage povlače sa Sinajskog poluotoka prema kanalu, dok ih Izraelci napadaju iz zraka i sa zemlje. Egipatska javnost nije bila obaviještena o stanju na bojištu, već je pogrešno vjerovala da se događaji odvijaju u egipatsku korist.

U noći 6. lipnja Izraelci su izbili na područje Sueskog kanala kod grada Al-Quantarahe, a druga izraelska

vršavaju borbe na jordanskom dijelu fronte. Četvrtog dana rata na sinajskom bojištu izraelske snage odbile su nekoliko slabih egipatskih protunapada te su pred večer istoga dana osvojile obalu Sueskog kanala u cijeloj dužini. Posredovanjem UN-a kasno u noć istoga dana prekinute su borbe na sinajskom bojištu.

Sirijsko bojište je prva tri dana rata mirovalo, što je u potpunosti odgovaralo Izraelu koji je tako oštricu svog napada mogao usmjeriti na Sinajski poluotok. Ono postaje aktiv-

pobjedom stekao nadzor nad cijelim biblijskim područjem Palestine ili četiri puta veći teritorij od onog iz 1949. nakon Prvog arapsko-izraelskog rata. Još je milijun palestinskih Arapa došlo pod izraelsku vlast, tako da je pod izraelskom okupacijom bilo 1,5 milijuna Arapa. Izrael je anektirao stari dio Jeruzalema, gdje je arapskom stanovništvu ponuđen izbor između izraelskog i jordanskog državljanstva, dok je na Zapadnoj obali i pojasu Gaze uspostavljena vojna vlast.

Za razliku od Jeruzalema, arapskom stanovništvu na Zapadnoj obali i Gazi nije ponuđeno izraelsko državljanstvo. Izraelska vojna okupacija novoosvojenih područja pod Moshe Dayanom na mjestu ministra obrane pokazala se relativno blagom. Palestincima je dopuštena određena razina političkih sloboda i ostavljene su im lokalne institucije vlasti a Izrael nije dirao ni u pravne sustave koji su do okupacije postojali, jordanski na Zapadnoj obali i egipatski u Gazi. Arapsko stanovništvo se pokazalo izvorom jeftine radne snage za izraelsko gospodarstvo pa je počela dnevna migracija Palestinaca s okupiranih područja u izraelske gradove, koja je potrajala tri desetljeća. Izrael je objavio namjeru da na novoosvojena područja naseli židovske stanovnike koji su protjerani u ratu 1948. godine. Izraelski političar Yigal Allon bio je tvorac plana podizanja židovskih stambenih naselja na strateški važnim točkama novoosvojenih područja, što je označilo početak novovjekovnog židovskog naseljavanja na Zapadnu obalu i pojas Gaze, te istodobno postalo najvažniji razlog nespremnosti Izraela da se tijekom mirovnog procesa devedesetih godina povuče s okupiranih područja. Iako su u Šestodnevnom ratu uvelike smanjene vojne efektive arapskih zemalja i potvrđena izraelska vojna moć, nije dugoročno riješen niti jedan regionalni problem nego je područje i dalje ostalo žarište, što se potvrdilo već sljedećih mjeseci.

no tek nakon što je Izrael stabilizirao situaciju na druga dva bojišta, tako 8. lipnja Izraelci prelaze u masovni napad na sirijske položaje te su istu noć iz tri smjera probili sirijske položaje a sljedećeg dana zauzeli su najveću sirijsku utvrdu Tel Taffar i otvorili put prema dalnjem prodoru ka središnjim dijelovima Sirije. Idući dan je izraelska vojska ovladala cijelom Golanskom visoravnim. Posredovanjem UN-a 10. lipnja 1967. u 18 sati i 30 minuta prekinuta su borbeni djelovanja na sirijskom bojištu te je tako nakon 132 sata i 30 minuta borbenih djelovanja završen Šestodnevni rat.

Izraelska pobjeda

U Šestodnevnom ratu arapske su zemlje imale oko 30 tisuća poginulih ili nestalih vojnika. Izgubljeno je oko 70 posto naoružanja i opreme, a osobito teško stradala su zrakoplovstva arapskih zemalja. Novonastalom situacijom izraelska se vojska opasno približila trima arapskim prijestolnicama - Kairu na manje od 100 km te Damasku i Ammanu na manje od 50 km. Izrael je ratnom

skupina zauzela je klanac Mitla na središnjem dijelu Sinaja. Na krajnjem jugu Sinajskog poluotoka Izraelci su zračnim desantom zauzeli grad Sharm al-Sheik, čime je otvoren ulaz u Akabski zaljev. Na istočnom ratištu, Izraelci su potisnuli jordansku vojsku i zauzeli stari dio grada Jeruzalema, a istog dana zauzeli su i Nabulus i Arihu te izašli na zapadnu obalu rijeke Jordan, čime za-

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

"Priče i pjesme iz Domovinskog rata",**DiVič, Zagreb, 2002.**

"Pjesme i priče iz zbirke svjedoče o proživljavanju bolne ratne stvarnosti najčešće iz dječje perspektive. Doduše, dječja perspektiva zapravo je fingirana jer pišu odrasli pisci koji se trude proniknuti u dječji svijet i dječji način razmišljanja", zapisla je u predgovoru knjige dr. Dubravka Težak, koja je pripremila knjigu za tiskanje. Na kraju zbirke uvrstila je i nekoliko pravih dječjih radova kako bi se zbirka doista mogla smatrati autentičnim dječjim viđenjem rata.

Iako su pjesme i priče u zbirci prvotno bile namijenjene učenicima trećeg i četvrtog razreda osnovne škole, njih mogu razumjeti i mlađi i stariji. U knjizi je i kratki pregled dječjih romana s tematikom iz Domovinskog rata, te osvrt na to kako su pisci progovorili o Domovinskom ratu dužim proznom oblicima. Među izabranim pričama samo su dvije bajkovite, a prevladavaju pripovijetke koje pretendiraju na dokumentarnost. Mnoge pjesme i pripovijetke duhovni su protest protiv užasa i besmislenosti rata, sa željom da se dopre do svjetlosti, ljubavi i vječnog sklada. Neke pripovijetke izriču dječje nemire zbog poljuljane stvarnosti na koju su naviknuli i želje da se ponovno vrati stari sklad. Neke prikazuju prerano zrelu i ozbiljnu djecu, koja su prerano spoznala što sve život u sebi nosi, a pojedine priče govore o tome da je i sudbina dječjih ljudimaca znala biti okrutna.

Nikolina PETAN

FILMOTeka**"Kuća letečih bodeža" - "Shi mian mai fu" (kino)**

- kineska akcijska melodrama
- trajanje: 119 min.
- distribucija: Discovery film
- redatelj: Yimou Zhang
- glavni glumci: Ziyi Zhang (Mei), Takeshi Kaneshiro (Jin), Andy Lau (policajac Leo)

Proteklih nekoliko godina dalekoistočni povjesni spektakli vladaju svjetskim tržištem. Sva sreća da te filmove otкупuju i naši distributeri. Sve je počelo s Ang Leejevim "Tigrom i zmajem". Trend su lani nastavili korejski "Musa-ratnik" i japanski "Zatoichi-samuraj", te vizualno nešto najlepše ikad viđeno, kineski film redatelja Yimoua Zhanga "Heroj", a ove je godine u kino stigao i novi Zhangov film - "Kuća letečih bodeža".

U IX. st. protiv okrutne dinastije Tang odmetnula se vrlo vješta skupina koja štiti siromašne od bogatih. Nazvali su se Kuća letečih bodeža i postali državni neprijatelj broj 1. Policajac Leo i njegov prijatelj Jin pokušavaju preko slijepo plesačice Mei otkriti gdje se odmetnici skrivaju... Iz uvida bi se dalo zaključiti da je pred nama film prepun mačevanja i borilačkih vještina, no ako se prisjetimo Zhangovog rukopisa iz "Heroja", možemo biti sigurni da ćemo vidjeti slojevitiju priču. I doista, ubrzno se nademo u ni manje ni više nego tipičnoj šekspirijanskoj tragediji - glavni junaci postupno stvore ljubavni trokut za koji nam je jasno da neće sretno završiti. Tako jednostavna a tako duboka priča, pojačana izražajnom glazbom, univerzalna je bajka koja se slobodno mogla odigrati u današnjoj Hrvatskoj i bila bi jednako uvjerljiva i dojmljiva.

Za razliku od "Heroja" u "Bodežima" ipak ima nešto manje akcije, ali spektakularnosti ne nedostaje. Zanimljivo je da se gotovo cijeli film odvija u pokretu, u Zhangu svojstvenoj bajkovitoj prirodi, a prekrasni šumski krajolici često podsjećaju na Kurosawin "Rashomon". Zaključak glasi: "Kuća letečih bodeža" jedno je od najlepših osvježenja ove sezone i važan kandidat za film godine.

Leon RIZMAUL

11. lipnja 1979. Umro John Wayne

Velikan svjetskog westerna Marion Michael Morrison, poznatiji pod umjetničkim imenom John Wayne, umro je 11. lipnja 1979. u Los Angelesu. Rođen je 1907. i poput mnogih mlađića s početka stoljeća borba za egzistenciju odvela ga je u Hollywood. Bio je snažan i okretn, preddodređen za uloge junaka Divljeg zapada. U svjetski vrh lansirao ga je redatelj John Ford koji ga je izvukao iz filma B-produkcije povjerivši mu ulogu u "Poštanskoj kočiji". Tim filmom je postao velika zvijezda. No, tada je počeo II. sv. rat. Wayne je odlučio da u njemu ne sudjeluje aktivno nego da se za to vrijeme ustoliči kao vodeća filmska zvijezda, što mu je kasnije dosta smetalo. Paradoksalno, glumio je u "Pjesku Iwo Jime", najslavnijem filmu o II. sv. ratu i simbolu SAD-a te je postao uzor američkim vojnicima. Nakon rata John Wayne se počeo aktivno baviti politikom postavši zagrijeni republikanski konzervativac, a u filmskoj industriji okušao se kao redatelj i producent ističući svoja shvaćanja društva i morala. U više od 150 filmova koje je snimio ("Rio Grande", "Miran čovjek", "Čovjek koji je ubio Libertya Valancea", "Hatar", "Dugo putovanje kući"...) postao je utjelovljenje mačizma i konzervativizma. Iako su mu kritičari osporavali glumački dar, Johnu Wayne bio je i ostao američki idol.

15. lipnja 1215. Potpisana Velika povelja slobode

Magna charta libertatum (Velika povelja slobode) povelja je koju je 15. lipnja 1215., od naoružanog engleskog plemstva bio primoran prihvatići engleski kralj Ivan bez zemlje. Magna charta ima formu dvostranog ugovora sklopljenog između kralja i engleskih plemića, a imala je svrhu ograničiti apsolutističku kraljevu vlast.

Bila je uperena protiv politike kralja Ivana koji je 1213. primio Englesku iz ruku pape Inocenta III. kao feud, uz obvezu plaćanja godišnjeg danka, čime je Engleska izgubila svoj suverenitet. Ovaj se dokument može smatrati prvim pisanim engleskim ustavnim zakonom i prvim ustavnim aktom na svijetu, a smatra se i dokumentom koji jamči građanska prava i vladavinu zakona (The Rule of Law). Povelja je tijekom 13 stoljeća doživjela nekoliko ispravaka i ponovnih potvrda da bi napokon postala osnova engleskog ustava.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST**Euharistijsko čudo (II.)**

U talijanskom gradiću Sieni čuva se čudo euharistije. Davne 1730. u srebrnom kaležu bile su 223 male posvećene hostije. Lopovi su ukrali kalež a hostije bacili. Sasvim slučajno, nakon desetak dana pronađene su potpuno sačuvane hostije, iako su po svakom fizičkom i kemijskom zakonu morale propasti zbog nepovoljnih vanjskih uvjeta. Svećenici konventualci pohranili su ih u crkvu sv. Franje te zbog higijenskih razloga njima nisu nikoga pričestili. Vrijeme je prolazilo, a na hostijama se nisu pokazivali znaci promjene. Nekoliko puta hostije su znanstveno proučavane, čak su izlagane uvjetima u kojima je moralno doći do neke promjene, no promjena se nije dogodila. Ivan Pavao II. prigodom posjeta Sieni 1980., nakon što je video bijele hostije starije od 250 godina, uskliknuo je: "Tu je Prisutan!" Euharistijsko čudo iz Siene za koje je vrijeme stalno pruža svima, počevši od onih najsumnjičavijih, mogućnost da vlastitim očima vide veliko čudo na zemlji pred kojim se i znanost poklonila.

Mirko ČOSIĆ

INFOKUTAK**Izložba u galeriji "Zvonimir"**

U galeriji MORH-a u Zagrebu, Bauerova 33, 13. lipnja u 19 sati svečano je otvorenje izložbe rada članova zagrebačkog Hrvatskog likovnog društva. Izložba "ZEMLJA U RATU - ZEMLJA U MIRU" organizirana je u prigodi Dana državnosti, 25. lipnja, a u godini obilježavanja jubilarne, 10. obljetnice vojnoredarstvenih akcija Bljesak i Oluja. Izložba se može razgledati do 1. srpnja, radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati. Ulaz sloboden.

Milicija San Marina

Naziv *militia*, odnosno milicija odnosi se prvenstveno na vojne postrojbe, jer je izведен od latinske imenice *miles* u značenju vojnik, za razliku od naziva policija koji je izведен od grčke riječi *polis* u značenju grad. Pogrešno je stoga pripadnike milicije svrstavati u nekakvu omraženu policiju. Napokon, i George Washington je u borbi protiv Engleza bio na čelu milicije.

Slična vojna postrojba pod nazivom *Milizia uniformata Sanmarinese*, koju čine isključivo dragovoljci, u maloj državi San Marino djeluje stoljećima i obavlja dužnosti koje uvelike premašuju paradiranje prilikom različitih svečanosti. Pripadnika te postrojbe ima osamdeset, a nedavno su se prvi put među njima našle i žene: obavljaju dvostruku zadaću: služe kao vojnici, ali istodobno i kao čuvari javnog reda. Na žalost, nema točnih podataka koji bi sa sigurnošću odredili datum kad je postrojba nastala, ali neki dokumenti stojanje takve postrojbe spominju još u XIV. stoljeću. Tijekom stoljeća uvelike su se promijenile njezine zadaće, ustroj, oprema i odore. U početku nije bilo odore u doslovnom smislu riječi, već se svatko odjevao i naoružavao prema svojim mogućnostima. Danas popularna visoka kapa shako ili čako na glavama pripadnika te postrojbe prvi se put pojavila tek 1773., a nose se tri različita tipa odore: paradna, radna i redovita. U pravilu su naoružani mušketama i bajonetima. Od pamtivijeka simbol postrojbe su granata i plamičak iznad dvije prekrižene muškete s natpisom *RSM* u središtu (*RSM = Repubblica di San Marino*).

Višestoljetnoj tradiciji svojih šarolikih milicajaca San Marino je nedavno posvetio niz od četiri marke koje dočaravaju različite odore, ali i kovanicu od 10 eura koja donosi i lik pripadnika postrojbe i državni grb. Riječ je o srebrnjaku čistoće 925/000 iskovanim u nakladi od samo 22 000 primjeraka. Iznimno važan podatak, jer godinama već mnoga sredstva priopćavanja pogrešno upućuju na to kako euro postoji u 12 inačica. Zaboravljaju pritom da su svoje eurokovanice iskovali Monako, San Marino i Vatikan. I što je još važnije, da ih se ne može nabaviti po nominali, već po cijeni koja nominalnu vrijednost nadmašuju devet stotina puta.

Jurica MILETIĆ

www.historicalweapons.com

Povijest općenito, a pogotovo vojna mnogima je ne samo hobi, već i neka vrsta opsesije. Mahom je pritom riječ o ljubiteljima miltarije, zaljubljenicima u oružje, tehniku i povjesnu vojnu taktiku, a upravo takvima ovaj put odlučili smo ukratko predstaviti web site www.historicalweapons.com. To je stranica koja zaista obiluje informacijama o povijesnom oružju, a s obzirom na to da je do sada najveći dio ljudske povijesti bio označen ratovima s hladnim oružjem (sabljama, noževima, mačevima...) logično je da se ta priručna sredstva najčešće spominju.

Stranica je potpuno komercijalna (i privatna), pa se na njoj mogu pronaći podaci o aukcijama, vrijednim crtežima katkad i zaboravljenog oružja, a postoji i galerija fotografija s tzv. posterima srednjovjekovnih ratnika.

Webmasteri posebice ističu da je na siteu riječ o naoružanju koje datira još iz vremena Rimskog Carstva. Na dnu stranice nalazi se nekoliko linkova prema sabljama (primjerice na www.swordsofhonor.com/swords1), mačevima i sličnom oružju, a kada kliknete na spomenute linkove обратite pozornost na lijevi stupac novog prozora u kojem je smješten velik broj izvrsnih linkova s fotografijama koje se mogu uvećati na vrlo dobru srednju rezoluciju.

Ivan BELINEC

KVIZ

Uspremio D. VLAHOVIC

1. Koliko su američkih nosača aviona Japanci potopili u Pearl Harboru?

- A nijedan
- B dva
- C četiri

2. Azijska kolonija koju su Britanci smatrali neosvojivom utvrdom a koju su Japanci ipak 1942. brzo osvojili je:

- A Filipini
- B Singapur
- C Brunej

3. Ova fotografija nastala je 1945. godine na otoku:

- A Iwo Jima
- B Okinawa
- C Midway

4. Avion iz kojeg je bačena atomska bomba na Hirošimu zvao se:

- A Spirit of St. Louis
- B Little Boy
- C Enola Gay

5. Japanska kapitulacija potpisana je na američkom brodu:

- A Saratoga
- B Missouri
- C Yorktown

MINISTARSTVO OBRANE RH

Služba za gospodarenje nekretninama

Pula, grad star 3000 godina, u kojem se graje stari i novo, i u kojem se nadahnuće pronaliči poznati piaci i kompozitori, obiluje mnogobrojnim kulturnim spomenicima i mnoltvom turističkih objekata te nizom prekrasnih plaža koje su smještene u blizini i izvan grada pod zaštitom brojnih lumaraka.

Hotel "Veli Jože" kapaciteta 120 ležaja zadovoljuva kategoriju hotela s dvije zvjezdice, smješten je u širem gradskom središtu te pruža usluge smještaja u dočekvenim, trokrevetnim sobama i apartmanima. Neposredna blizina gradskog platea Valkane i gradskog središta zadovoljava potrebe gostiju za ljepotom prirode, mora i povijesnog nasljeda stare gradskе jezgre. Otvoren je tijekom cijele godine, a neposredna blizina Doma hrvatskih branitelja, u kojem se nalazi jedna od najljepših kavara u gradu, kavara "Mozart", ponosi će kako dnevni ukitak opuštanja, tako večernji izlazak uz plesnu glazbu.

Split, gospodarsko, kulturno, prometno, turističko središte Dalmacije, zahvaljujući dugogodišnjoj turističkoj tradiciji, te brojnim kulturnim znamenitostima privlači brojce godišnje tijekom cijele godine.

Hotel "Zagreb", smješten u turističkom naselju "Duljevo", ima kapacitet 180 ležaja u dočekvenim, trokrevetnim sobama i apartmanima, i otvoren je cijelin godina.

Turističko naselje "Duljevo" obilježe brojnim sportsko-rekreativnim sadržajima, te ima i vlastitu plažu.

Zbog blizine gradskog središta, hotel "Zagreb" je pogodno mjesto za održavanje seminarâ, kongresa i raznih vranih domaćinska te se tako u potpunosti kvalitetom udruge uklasio u turističku ponudu regije u kojoj je smješten.

Hotel "Veli Jože"
Bečka 7
52000 Pula
tel.: 052 / 551-182, 551-320
fax: 052 / 214-240

Hotel "Zagreb"
Duljevo, Put Duljeva 23
21000 Split
tel.: 021 / 353-280
fax: 021 / 353-202

ca

